Reg. No. M. 3152

రైతు

"ZAMIN RYOT"

A Telugu Weekly Voice of Rytos &Zamin Ryots

ప్రతి శుక్రవారము ప్రకటింపబడును.

సంపుటం 5 | సంచిక 12 | నెల్లూరు 22-5-36 శుక్రవారము. | సం॥ చందా 3-0-0.

వచ్చుచున్నది – విడుదలతేది – కెదురు చూడుడు

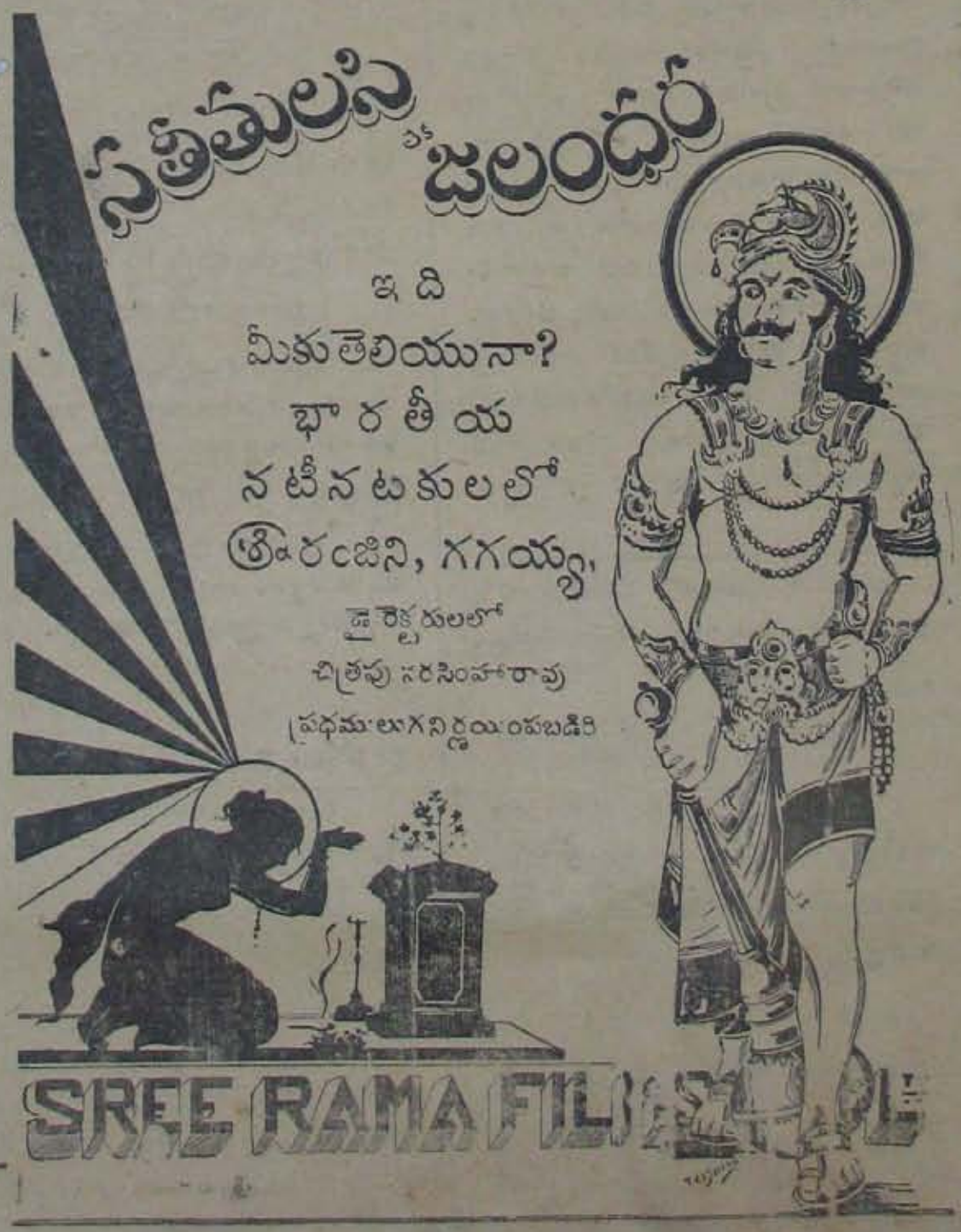
పదివేలమంది పాల్గొన్న బ్రహ్మాండమైన ఫిలిం

రథములు – గుఱ్ఱములు – ఏనుగులు – ఒంటెల సమ్మర్ద కోలాహలములను యీ ఫిలిమునందే చూడవలయును.
ట్రిక్కులు – గానము నటనాకౌశలము వన్నెలు దీరినవి.
తెలుగు టాకీలకు తలమానికమై వెలయనున్నది.

నెల్లూరు శ్రీ రామా ఫిలిమ్సువారి తెలుగుటాకీ

ఇంటింట తులసీ మహాదేవిని నెలకొల్పిన పుణ్యగాథ

సతీతులసి లేక జలంధర

ఇది
మీకుతెలియునా?
భారతీయ
నటీనటకులలో
శ్రీరంజని, గగయ్య,
డైరెక్టరులలో
చిత్రపు నరసింహారావు
ప్రథములుగనిర్ణయింపబడిరి

జగదోద్ధారణ – క్షీరసాగరశయన-
బ్రోచేవారెవరురా అను గ్రామఫోను
రికార్డులచే లోకమును ఆనంద సాగర
మున ముంచిన
సంగీతవిద్వాన్
బి. ఎస్. రాజ అయ్యంగార్

వేమూరు గగ్గయ్య
మాధవపెద్ది వెంకట్రామయ్య
పులిపాటి వెంకటేశ్వర్లు
ఘంటసాల రాధాకృష్ణమ్మ
కాశీ చెంచు
పరబ్రహ్మశాస్త్రి
దామ్మేటి సత్యనారాయణ
నెల్లూరు నాగరాజరావు
జి. వెంకటరెడ్డి
ఆత్మకూరు సుబ్బారెడ్డి
దొడ్ల సుబ్బరామిరెడ్డి

శ్రీరంజని
రామతిలకం
లక్ష్మీకాంతం
శకుంతల
ఇందు పాల్గొందురు.

డైరెక్టరు:
చిత్రపు నరసింహారావు
(కృష్ణలీలల సృష్టించినవారు)

కవి:
కవికోకిల
దువ్వూరి రామిరెడ్డి

శిల్పి:
తంగిరాల
వెంకటసుబ్బయ్యశర్మ

గానము:
ని. ల. సింహాద్రి

కార్య నిర్వాహకులు:
ఘంటసాల బలరామయ్య.

నమ్మ, నమ్మకపో-

ప్రపంచంలో ఏ దేశంలో కూడా బాలింతరాండ్ర మరణములు 1000 కి 9 కి పైనలేదు, కాని మన బ్రిటిషు ఇండియాలో 1000 కి 145 మరణములు.

* * *

శిశువుల మరణములో బ్రిటిషు ఇండియాకు ఫస్టుమార్కు ప్రపంచానికంతా. 1000 కి 169 మంది.

* * *

మచ్చ కనబడకుండా టీకాలను వేయు పద్ధతిని డాక్టరు థామస్‌గారు కనిపెట్టారు.

* * *

అరటిపండు చక్కెరతో కూడిన కార్బోహైడ్రేటులు అధికమై అతిత్వరగా జీర్ణమౌతుంది.

* * *

సయాందేశంలో నేలమీద నడిచే చేపలున్నాయి.

* * *

యునైటెడ్ స్టేట్సువారి పోలీసు పద్ధతులను నేర్చుకొనడానికి ముగ్గురు బ్రిటిషు పోలీసుఆఫీసర్లు వెళ్లారు.

* * *

ఆడిస్ అబాబాను స్వాధీనపరచుకోవడానికి ముసులోనికి బ్రిటనునుండి 50 వేల పౌనులు పంపబడింది.

* * *

నోవస్కోషియా దేశంలో 93 సం॥ల ముదుసలికి 18 సం॥ లుగా కండ్లు కనబడకుండాపోయి యిప్పుడు మరల కనపడుచున్నాయి.

* * *

700 కోట్ల రూపాయలు ప్రపంచంలో ఫిల్ము పరిశ్రమలమీద పెట్టుబడి పెట్టబడింది. 100 కి 80 పాళ్లు ఒక్క యునైటెడ్ స్టేట్సులోనే వుంది.

* * *

హనాబాన్స్‌ఫీల్డ్ అను ఆమెకు 53 సం॥ వయస్సున 9 పండ్లు మొలచినవి. 25 సం॥ కు ముందు పండ్లన్నియు వూడిపోయెను.

* * *

కింబర్లీలో ఫ్రెడ్ విల్‌కిన్సన్, మిస్ క్రేట్‌లో అనువారలు ఆలింగనము చేసుకొనగా ఒకరి జేబులో నుండిన డైనామిట్టు ప్రేలి యిద్దరు మరణించిరి.

* * *

హైదారాబాదు నైజాముకు 150 మందికి పైగా భార్య...

* *

పర్లాకిమిడి వార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖరి)

జమీందారుగారి ఔదార్యమా?

పర్లాకిమిడిలో ఎక్కడ నీళ్లులేవు. తాలూకాలోని చెరువులన్నీ ఎండిపోయినవి. దాహానికి ప్రజలు పడుచున్న యిబ్బందులు వర్ణనాతీతము. మూడు మైళ్ల నుంచి ఒకబిందెడు నీళ్లు తెచ్చేటప్పటికి చుక్కలు రాల్తున్నాయి స్త్రీల కళ్లవెంబడి. మునిసిపాలిటీవారుగాని, మహారాజాగారుగాని ప్రజలకు నీటిసహాయంకోసం అణుమాత్రమైనా ప్రయత్నించలేదు. పర్లాకిమిడి పౌరులు ఒరిస్సాలో కలిసినా చెన్నపట్నం నీళ్లే కావాలి. పాతపట్నంవద్ద రైతులు వ్యవసాయాలకోసం, దాహాలకోసం ఏటిలో బ్రూను వేసుకొన్నారు. ఆనిలవనీళ్లే పట్నంలోని యిరవై వేల జనానికి, పాతపట్నంలోని ఆరువేల జనానికి పరిసర గ్రామాలవారికి కూడా యిప్పుడు ప్రాణాధారంగావుంది. ఔదార్యానికి పుట్టినిల్లని ప్రఖ్యాతి కొంటూవున్న పర్లాకిమిడి సంస్థానంవారు యీ బ్రూను నీటిలో చేపలు పట్టుకోడానికి జాలర్లకు రు 21 లకు పాక్టా యిచ్చినారు జాలర్లు అడుగున వున్న బురదను కెలిపి ప్రజలు తెచ్చుకొనే నీటిని కలిచేస్తున్నారు. ఆసలే నిలవనీరులేదు. ఆ నీటిలో నావ కాళీ పుర్సెవాలు, మహారాజుగారి పడవ షికార్లు, జాలర్ల కలవలు. వీటివల్ల నీరు దుర్గంధంకొట్టుతూ ఎప్పుడు కూడా తేటనీరులేక బురద నీరవుతుంటుంది. ఈ నీరే ఇప్పుడు ప్రజలు త్రాగుతూవుండేది.

కాంగ్రెసు విజయం.

ఇదివరకు గంజాం జిల్లాబోర్డుగావున్న భాగము యిప్పుడు రెండుగా చీల్చబడింది. కాకినాడ ప్రెసిడెంటుగారైన శ్రీయుత పాణ్ణంది జగన్నాథస్వామిగారు శ్రీకాకుళం జిల్లాబోర్డు సభ్యత్వమునకు రాజీనామా యిచ్చారు పర్లాకిమిడి రాజాగారు యీబోర్డుకు అధ్యక్షులగుటకు ప్రయత్నించారు. వారు బోర్డు సభ్యులుకారు గనుక వారికొరకు శ్రీజగన్నాథస్వామిగారు రాజీనామా యిచ్చి ఖాళీ యేర్పరచారని యిక్కడ వదంతి. ఈ స్థానమునకు ఈనెల 5-వ తేదిన నామినేషన్లు జరిగినవి. గత 18 సం॥ నుండి తదేకదీక్షతో కాంగ్రెసునందు పనిచేయుచున్న గేదెల చంద్రయ్యనాయుడుగారు పోటీలేకనే ఎన్నుకోబడ్డారు.

అమెరికా దేశంలో పోస్టాఫీసులో, కడకు చిల్లరంగిడిలోకూడా ఒక గ్రంథాలయం కలదట.

♦ ♦ ♦

చైనా దేశంలో ఒకడు 225 ఏండ్లు వయస్సుకలిగి వున్నాడు. ఇతనికి పిల్లలు 150 మంది పైనట. 14 పెండ్లిండ్లు చేసుకున్నాడు.

♦ ♦ ♦

రంగూనులో ఒకడు దారిద్ర్యమును, ఋణబాధను సహించజాలక తన యింటి వాకిట గొప్ప మంటచేసి అందు తన భార్యను, ముగ్గురు బిడ్డలను పడద్రోసి చంపి తానును అగ్నిగుండమున దుమికె

నకలు మందును చూచి మోసపోకుడు.
40 సం॥లుగా ప్రఖ్యాతి జెందినది. కేవలము బాధసాధని.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయుపోటులను బాపును పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్ట పోగొట్టును, జెణుకుల భేదించును, వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును, దురదను తొలగించును.

అమృతాంజనము డిపో,
మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా.

యం. యస్. బీడి.

ఒకసారి పీల్చిచూ బీడి యందు సువాసన గమనింపుడు.

ఒకసారి పీల్చిచూ బీడి యందు సువాసన గమనింపుడు.

మిషన్ సున్నము

పూత సున్నము 100 కుంట అడుగులు లేక 5 బండ్లు రు. 9—8—0
కట్టుసున్నము " " " " 9—0—0
పొడిసున్నము పుట్టి 1 కి కట్టు 5.-12-0 పూత రు 6-0-0.

మీా ఖరారు కుంచతో కొలిపించుకొనవచ్చును.

పుట్టి పొడిసున్నమును ఎద్దుల గానుగలో ఆడించిన 80 కుంట అడుగుల సున్నము మాత్రమే వచ్చునని చాలామంది పెద్దమనుష్యులు సర్టిఫికేట్లు మాకియిచ్చి, వారి గానుగలను ఆపి మావద్ద సున్నమును గొనుచున్నారు.

సర్టిఫికేటు నెం. 19.

ధనలక్ష్మీ కంపెనివారు మిషన్‌సున్నమును నా తరఫున ఇండ్లు కట్టుటకు సప్లయి చేసియున్నారు. వారిసున్నమును వాడి ఇప్పటికి షుమారు రెండు సంవత్సరములు అయినది. ఇప్పటికిన్ని సున్నము బాగాయున్నది.

గెది సుబ్బయ్య,
20—4—36.

సర్టిఫికేటు నెం. 20.

ధనలక్ష్మీ కంపెనివారు మూడు సంవత్సరములుగా నాకు చాలా మిషన్‌సున్నమును సప్లయి చేయుచున్నారు. ఈ సున్నము బాగాయున్నందువల్ల నా గానుగను ఆడించడమును నిలిపివేసితిని.

గుండ్లపల్లి రంగమన్నారుశెట్టి,
స్టోన్‌హౌసుపేట, తే 4—5—36.

సర్టిఫికేటు నెం 21.

ధనలక్ష్మీ కంపెనివారివల్ల తయారుచేయబడిన మిషన్‌సున్నమును నాయిల్లు కట్టుటకు సప్లయి చేసియున్నారు. వారి సున్నమునువాడి ఇప్పటికి షుమారు పది మాసములు అవుచున్నది. ఇప్పటికిన్ని సున్నము బాగాయున్నది.

వావిలకొలను శ్రీనివాసరావు,
రిటైర్డు తాలూకా హెడ్ అకౌంటెంటు,
రంగనాయకులపేట, తే 8—5—36.

...లక్ష్మీ అండు కంపెని కంట్రాక్టర్సు, నెల్లూరు.

రైతాంగ విద్యాలయ ఉపన్యాసములు.

కర్షకులు: కార్మికులు

ఆచార్య రంగాగారు.

—(•)—

దేశము సుభిక్షము కావాలనంటే వ్యాపార వాణిజ్యపరిశ్రమలు వృద్ధిపొందవలెను. చేతిపనులవల్ల జీవనోపాధి కడుపునిండ లభింపజాలదు.

నిడుబ్రోలునందలి రైతాంగ విద్యాలయమునందు యీ సంవత్సరము దక్షిణభారత కార్మిక కర్షక సంఘాధ్యక్షులును అసెంబ్లీ సభ్యులును నగు రంగాగారు హిందూదేశములోని కార్మిక కర్షక సమస్యలను గురించి తమయుద్దేశములు యీ క్రింది విధముగా నుపన్యసించిరి:—

ప్రపంచములోని యితర దేశముల చరిత్రేతిహాసములను గమనించినయెడల, ఆయా దేశములలోని ప్రజలు అప్పుడప్పుడు ఉచ్చదశకు వచ్చుచుండుటకై ఆ దేశములలోని కార్మిక కర్షకుల యుద్యమోత్తేజములే కారణభూతములుగా కన్పించుచున్నవి. ఇంగ్లాండులో క్రాంవెల్ కాలమందు రైతుజనము నిరంకుశులను పడగొట్టిరి. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో స్వాతంత్ర్యము ప్రతిష్ఠింపబడినప్పుడు రైతుసోదరులే మూలకారకులైరి. జెకోస్లోవేకియా రాజ్యమునకు ప్రెసిడెంటుపదవిని రైతుసోదరుడు వహించెను. పోలండురాజ్యానికి మార్షలుపిల్సుడ్స్కీ అను రైతునాయకుడు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించెను. డెన్మార్కు రాజ్యములో రైతులందరును సంఘముగా ఏర్పడి కో-ఆపరేటివు సంఘముద్వారా, సకలసౌభాగ్యములతో వర్ధిల్లుచున్నారు. వారు లోకమునకంతటను దారి చూపుచున్నారు. స్విడ్జర్లండులోని రైతుజనులు దివ్యమైన ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వవిధానము నేర్పరచి ఆ దేశ ప్రభుత్వమునకు వారు మూలకందముగా నున్నారు. ఈ విధంగా పైచెప్పిన దేశాలవారు లోకమునకు మహోపకారము నొనర్చి తదితర దేశాలవారు తరించేటందుకు మార్గమును చూపించుచున్నారు.

శ్రీమంతులు, కోటీశ్వరులు మాత్రమే రాజ్యాధికారం వహించిన ధనాఢ్య ప్రాబల్య రాజ్యములోకూడ రైతు సోదరుల, తోడ్పాటు లేకుండ ఆ రాజ్యములు వృద్ధిలోనికి రాగల్గుటలేదు. బిస్మార్కు కాలంలోని జర్మనీలోగాని లాయిడు జార్జికాలంనాడు ఇంగ్లాండులోని, ముస్సొలిని కాలంలోని నేటి ఇటలీలోగాని, రూజువెల్టుగారి హయాములోగాని అమెరికా యందుగాని ఆయా దేశాల అభ్యుదయాభివృద్ధి రైతులయొక్కయు కార్మికుల యొక్కయు స్థి[illegible] బాగుపడుచుండినప్పుడే [illegible]మన్నది. రైతులకు అక్కరకు వచ్చే [illegible] సంఘములు అభివృద్ధిచెందినవి. పంట[illegible]ములకు తెగుళ్లు లేకుండ రక్షణోపాయములను చూపించుట, విదేశాల దిగుమతులవల్ల స్వదేశములలోని పండిన సరకులధరలు తగ్గకుండ చేయుట, రైతునకు లాభకరంగా మారకపురేట్లను ఆయా ప్రభుత్వమువారు హెచ్చించుట, సమష్టిగా రైతులందరును వ్యవసాయం చేయుటకు సౌకర్యముల నేర్పరచుట ఇటువంటి కార్మిక కర్షక క్షేమకర కార్యములను ఆయా దేశములలోని ప్రభుత్వమువారు చేయుచుండుటవల్లనే వారిదేశములు ఉచ్చదశలోనికి రాగల్గుట సాధ్యమయ్యెను. అమెరికాదేశము యంత్రాలయములతో [illegible] పోవుచున్నది. బస్తీలలోని యంత్రాలయముల యభివృద్ధిని మాత్రమే అమెరికా ప్రభుత్వమువారిప్పుడు సదా కోరుచుండుటకు వీలులేకనియు, అమెరికాలోని వ్యవసాయమును గ్రామాలలోని పాడిపంటలను వృద్ధిచేయుటకొరకే ధ్యాసకొనవలసి యున్నదనియు గ్రహించి ఆ ప్రకారంగా అమెరికా ప్రభుత్వమువారిప్పుడు వ్యవహరించుచున్నారు.

నిరంకుశులైన ప్రభువులు పరిపాలించియుండినప్పటికిని రైతుల కోర్కెలను నెరవేర్చక దేశమును శాంతంగా పరిపాలింప జాలకపోయిరి.

ఇంగ్లండులో స్టూఆర్టు చక్రవర్తులుగాని, ఫ్రాన్సులో నెపోలియను వంశరాజులుగాని ప్రజలు కోరినప్రకారం భూవసతును తత్సంబంధ హక్కు సౌకర్యమును నిర్ణయించి రయితులను తృప్తిపరచుట వల్లనే ప్రశాంతంగా రాజ్యమునేలగల్గిరి. జర్మనీ యుద్ధానంతరముకూడ ఆయా దేశములలోని రైతులకున్న హక్కు సౌకర్యములను పాటించి రైతుల కోర్కెలకు భంగము రాకుండ వర్సేల్సు సంధిపత్రమును వ్రాసియుండిరి.

రష్యాలో మాత్రము లెనిన్ గారు రైతులను తృప్తిపరచుటకై ఆస్తివసతుల హక్కు భుక్తములను సంబంధించిన ఒక నూతన ఆర్థిక విధానమును అమలుపరచవలసిన వారైరి.

గ్రామములోని రైతులందరును సమష్టి వ్యవసాయం చేయవలెననియు సహకారసంఘముగా నేర్పడి గ్రామస్థులందరును వ్యవసాయము చేయవలెననియు లెనిను తర్వాత స్టాలినుగారు అమలుపరచి యుండిరి.

ఇటువంటి అమోఘ ప్రాధాన్యము వహించిన రైతు సంఘముతోనే నేడు కాంగ్రెసు సంఘముకూడ అవస్థ పడవలసియున్నది. ఈ భారతదేశములోని రైతులుకూడ యీ దేశపురోభివృద్ధికై పాటుపడుచు నేయున్నారు. వారు కూడ దేశదాస్య విమోచనకు ఎక్కువగా కృషిచేయుచున్నారు.

భారతదేశములోని కర్షక జనవిప్లవములు

1857 సం॥లో మహారాష్ట్ర దేశములోని కర్షకుల [illegible]కార్లపై తిరుగుబాటు చేసియుండిరి. [illegible] ఎటువా రప్పుడు రైతుల ఆందోళనమును అసంతృప్తిని చూచి దక్కను రైతుల చట్టము నొక్కటి శాసించిరి.

పంజాబులోని రైతు జనుల కలవరమును దొమ్మి కలహములను చూచి, భూముల అన్యాక్రాంత నిషేధ నియమ శాసన మొకటి పంజాబు ప్రభుత్వమువారు అమలుపరచిరి. వాయవ్యసరిహద్దు రాష్ట్రములలో రైతుల యొక్కయు కవులుదార్ల యొక్కయు హక్కులనుగూర్చిన శాసనముల కొన్నింటిని అమలు పరచవలసి వచ్చెను. పర్మనెంటు సెటిల్మెంటు ప్రకారము రైతుల హక్కులు భారతదేశములో మూడవ[illegible] ప్రాంతమునందైనను స్థిరపరచబడెను. కొ[illegible] కొందరు జమీందా[illegible]లచే దంపబడిరి. కొన్నిచో[illegible]లు జరిగెను. ఇవన్నియు తరచు జ[illegible]చున్నవి. వీటిని నిర్లక్ష్యము చేయుటకు వీలులేదు. అందువల్ల బ్రిటిష్ గవర్నమెంటు రైతులకు తొలగిపోయిన కొలదిగాటి ప్రాత హక్కులను కొన్నింటిని స్థిరపరచుచు శాసనములను అమలు పరచవలసిన వారైరి.

యీ విధంగా అక్కడక్కడ చెల్లాచెదరుగా ఉద్రేకము పుట్టినప్పుడు రైతులు చెలరేగుచూ వచ్చిరి. అందువల్ల ఏవోకొన్ని ప్రాంతములందు మాత్రమూ వారి ఆగ్రహమువల్ల కొన్ని హక్కుల భుక్తములను వారికి స్థిరపరచగల చట్టము లు శాసింపబడుతూ వచ్చినవి.

చాంపరానులోని రైతులు తిరుగుబాటు చేసి సత్యాగ్రహము చేసినప్పుడు ఆ రైతులను ఆనాడు రాజేంద్రప్రసాదుగారు నడిపించియుండిరి. కాంగ్రెసుసభ పుట్టి 50 సం॥లు అయినది అందువల్ల స్వర్ణోత్సవము జరుపబడెను. కాంగ్రెసు స్వర్ణోత్సవము జరిగినప్పుడు కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటు రాజేంద్రప్రసాదుగారే. రైతుజన నాయకుడైన రాజేంద్రప్రసాదుగారి అధ్యక్షతనే కాంగ్రెసుసభ తన స్వర్ణోత్సవమును చేసికొనెను. రైతుజన హృదయమును ఆకర్షింపగల శక్తి సామర్థ్యములు గాంధి మహాత్మునకే చెల్లినవి. రైతుజన హృదయ వశీకరణ విద్యను ఆయనయే మనకు చూపగల్గెను. రైతుల క్షేమార్థమై వారిలో లీనమై పనిచేయుచుండు వారిని గవర్నమెంటువారు లక్ష్యముచేయుచుండెడివారు కారు. కాని గాంధి మహాత్ముడు రైతుజన నాయకుడై గవర్నమెంటువారికి ప్రక్కలోని బల్లెమువలె ప్రవర్తింపగల్గెను. రైతుజన ప్రాబల్య ప్రభావమును ఆయన లోకవిదితము చేసెను.

ఈ దేశములోని రైతుజనులలో ఆత్మధైర్య విశ్వాసములను ప్రేరేపించి వారి సామర్థ్య ప్రభావములను కట్టుదిట్టము చేసిన ఇద్దరు నాయకులు కలరు. రాజేంద్రప్రసాదుగారును, గాంధి మహాత్ముడును. బార్డోలిలోని రైతులందరును స్వరాజ్య సంపాదనమునకై పన్నులను చెల్లించుట నిరాకరింపవలయునని గాంధిమహాత్ముడు నిర్ణయించెను. వారినందరిని అందుకొరకై ఆయత్తపరచెను. కాని చౌరీచౌరాలో జరిగిన ఘోరహత్యలవల్ల బార్డోలీ సత్యాగ్రహమును అప్పట్లో మహాత్ముడు విరమించెను. కాని ఆంధ్రదేశంలోని పెదనందిపాడు రెండవ పానిపట్టు యుద్ధరంగమువలె 1922 సం॥లో పన్నుల నిరాకరణమును ప్రారంభించెను. ఆనాడు ఆంధ్రదేశంలోని రైతుల స్థిరసంకల్ప దీక్ష యీ దేశ చరిత్రములో స్థిరాక్షరముగా చేర్కొనబడ వలసినదై యున్నది.

కాని అటుపిమ్మట మరొకమారు బార్డోలీ రైతులనుండి అక్రమంగా, హెచ్చు పన్నులను వసూలు చేయుచుండినప్పుడు సర్దారు వల్లభాయి పటేలుగారి నాయకత్వమున అచటి రైతులందరును సాహస ధైర్యములను చూపిరి. సత్యాగ్రహము చేసిరి. యీ తగాదా పరిష్కారం చేసిన మధ్యవర్తియగు న్యాయమూర్తి బ్రూమ్ఫీల్డుగారు రైతుల కోర్కెలను గౌరవించి [illegible]చేర్చిరి.

బార్డోలీ రైతుల ధీరత్వమును, చాంపరాను రైతుల పట్టుదలయును, పెదనందిపాడు రైతుల కార్య శూరత్వమును పరికించి చూడగా భారతదేశము యొక్క ఆర్థిక రాజకీయ విమోచనమునకై భారతదేశపు రైతు సోదరులు ముందంజవేయుచుందురని విశదమగుచున్నది.

స్వరాజ్యం లభించిన తర్వాత రైతులకు ఆర్థిక విమోచనం కలుగునని చెప్పితే రైతులు ఓపిక పట్టజాలరు.

లను పన్నుల భారమును తగ్గించవలెనను మంత్రోపదేశము చేసిరి. పేదజనులను బాధించెడి ఉప్పుపన్ను పంచదారమీద పన్ను తగ్గించవలెనని పాటపాడిరి. కాంగ్రెసు సభవారు కూడ యీ మంత్రోపదేశమును స్వీకరించి పన్నుల భారమును తగ్గించవలెనని ఘోషించుచు వచ్చిరి. రైతులను కార్యశూరులనుగా జేసి వారి హక్కు స్వాతంత్ర్యములకై వారు పోరాడగల సమర్థులను చేయుటకై బార్డోలి, చాంపరాను, పెదనందిపాడు, వెంకటగిరి, కర్నాటక ప్రాంతములలోని రైతుజనుల విజృంభణములే ఆధార నిదర్శనములైనవి. ఉప్పు సత్యాగ్రహం వల్లను రైతు సోదరులందరును త్యాగము చేయుట ఎట్టిదో నేర్చుకొనిరి. ఇటువంటి యుద్యమములలో చేరి ఎటువంటి అలక్ష్యములతో, ఎట్టి ప్రయోజనములకై తాము త్యాగము చేయవలెనో, తమ ఆందోళనవల్ల తాము సాధించవలసిన హక్కు స్వాతంత్ర్యము లెట్టివో తెలిసికొనుచున్న యీ రైతుసంఘములకు నేడు గాంధి మహాత్ముడును, ఆయన యనుచరులును ఖిల్లీ ఖద్దరు పరిశ్రమను, ఇతర గ్రామ పరిశ్రమలను తిర్గి అవలంబించవలసినదిగా రైతులకు బోధించుచున్నారు. రైతుల ఆర్థికస్థితి బాగుపడుట కిదియే మార్గమని దేశస్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడగల యీ రైతు పటాలములతో చెప్పుచున్నారు. కాని రైతునకు వీరు చూపించెడి తరుణోపాయముల యందు రైతుసోదరులకు నమ్మకము లేదు. గాంధియందు నమ్మకము లేక కాదు. రైతుసోదరులు అజ్ఞానులై యుండుటవల్ల కాదు. భారతదేశములో కృషివాణిజ్య పరిశ్రమలు వృద్ధిపొందవలెనంటె, యీ చేతిపనులను ప్రజలలో తమంతతామే పునరుద్ధరించుకొనుట అక్కరకు రాజాలదు. ప్రభుత్వ సహాయమువల్ల సహకారకృషి ప్రయత్నమువల్ల ఒక్కుమ్మడిగ దేశంగా దేశములోని వ్యాపార వాణిజ్య పరిశ్రమలు విజృంభించి దేశముల సుభిక్షము కావలెనేగాని నాటేటి రథమువలె చేతిపనులద్వారా తగినంతసరకు ఉత్పత్తి కాదు సరకు ఉత్పత్తి చేసే వారికి అంతవల్ల జీవనోపాధి కడుపునిండ లభింపజాలదు. గనుక యీ గ్రామ పరిశ్రమోద్ధరణవల్ల రైతుయొక్క స్థితి బాగుపడుననే నమ్మకము రైతులకు లేదు.

—(సశేషము.)

మోపూరులో-కృష్ణలీలలు

మె 1 తేది రాత్రి శ్రీరామవిలాస సభవారిచే వెంకటగిరి టౌనులో మోపూరులో "కృష్ణలీలలు" ప్రదర్శింపబడ్డాయి. [illegible]ల్లెటూరు కాబట్టి పన్నెండుగంటలకు ప్రారంభింపబడింది. వోటీను [illegible]ల్లో చేసిన దానికంటె హెచ్చువసూలు చేసి నాటకానంతరం వాళ్ళు ఇచ్చారు. వెంకటగిరి వారి రాజ్యంలో యీలాటి అవకతవక లుండడం స్వభావమే!

నారదుని సంగీతం నుపదేశేదు గదా ఏమాత్రం కూడ కనపడదే. కంసుడు పల్లెటూరుకు సరిపోయాడు. కృష్ణ పాత్రధారులు నల్లురితో యీగ్గను మెచ్చుకోదగినవారే. చందురేళ్ళగొల్లల నరపించింది. వసుదేవుడు రామపాత్రధారిగా చూపిన మెరుగు యిక్కడ కనపించదే. హాస్యానికొస్తే మంచివాడు. అవిద్యాహారం గతమగు పల్లెలో యింతహారం నిర్వహించడం కూడా చాలా ఆశాలే.

—ప్రేక్షకుడు

బొబ్బిలి రాజా గారి మెమొరాండము

ఎస్టేటు ల్యాండు ఆక్టు 24వ సెక్షనుకు అమెండు మెంటు

అనువాదకులు

(వి. వరదాచార్యులుగారు బి ఎ.)

(గత సంచిక తరువాయి.)

మదరాసు హైకోర్టువారి ఇటీవలతీర్పులు.

1984 మదరాసు 454; 69 యం. యల్. జె. 46 అనువి రెండున్నూ ఈ మధ్యకాలంలో వచ్చిన తీర్పులలో ఇవి గొప్పచిక్కు సంశయాము కలిగించినవి. మొదటిదానిలో ఇనామీదార చెరువు బాగా చేస్తావా- అని చెప్పి భూస్వామి రైతులదగ్గర అంతవరకు చెల్లింపబడుచుండిన మొత్తమునకంటె జాస్తి మొత్తము ఇమ్మలాగున రైతులతో ఒకరాయి ఏర్పాటు చేసికొనెను. ఈ యేర్పాటు చెల్లదని తీర్మానింపబడెను. పట్టా కిస్తుకి ంటె జాస్తి వసూలు చేసికొనుటకు భూస్వామి దావా తెచ్చుకోవలసి యుండునని నూడ ఈ కేసులో తీర్మానింపబడెను- ఒక విధముగా ఈతీర్పు పరియేగాని 88 యం. యల్. జె 356, 42 మదరాసు 702 81 మదరాసు 260 అను తీర్పులను గురించి రేంటును బ్యారాగారు వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయము మొత్తముమీద పాటించుటని చెప్పదగియున్నది.

69 యం.యల్. జె. 48:-భూస్వామియొక్క చెరువు నుండి కలుజులుపారి ఆసీరు సర్కారు నీటితో చేరును- అట్టినీటితో రైతు పంటపండించెను అంతవరుమందంతా మెట్టపైర్లు పండించి మెట్టకిస్తు మాత్రము రైతు కట్టుచుండెను. ఇప్పుడు రైతు పారించుకొన్న నీటిలో జాస్తిభాగము సర్కారు సీరున్న కొంచెము భూస్వామి చెరువు నీరైయున్నది. ఇట్టి సందర్భములో జాస్తి కిస్తు కోరుటకు న్యాయములేదని మనము వొప్పుకొనినను ఈతీర్పులో న్యాయమూర్తులైన రామేశం వెంకటసుబ్బారావుగారి యొక్క వాదముల సరళీకృతం నీటిని రైతు వాడుకొని నప్పుడు భూస్వామి జాస్తిపన్ను వసూలుచేయుటకు భూస్వామికి వీలులేదని వ్రాయుశిప్రాయము వలన వీర్పరుచున్నది-42 మదరాసు 702 తీర్పుతో సదరు జడ్జిగారెక్కీవించి అతీర్పుయొక్క ఫలితార్థ మేమనగా వీ ఫసలీలోగాని రైతు తన భూమికి నీటి సప్లయి చేయమని భూస్వామిని అడిగినమీదట వారు సమ్మతించి నీరు యిచ్చినచో రైతులవల కాంట్రాక్టుద్వారా కొంత జాస్తి సొమ్ము భూస్వామి గ్రహింపవచ్చును కాని అది 'రంటు' అనిపించుకొనదని నడిపియున్నారు. నీరు సప్లయి చేయుటకు భూస్వామి బద్ధుడుగానందున రైతు యొక్క ప్రార్థననంగీకరించి వారిచ్చినపుడు ఎంత సొమ్ము ఇవ్వవలెనని యేర్పాటు జరిగినదో ఆ యేర్పాటు మేరకు చెల్లించుటకు రైతు బద్ధుడగుచున్నాడు. గాన అట్లు చెల్లింపబడు ద్రవ్యము రెంటు అనిపించుకొన జాలదనినూడ ఈతీర్పులో చెప్పియున్నారు. ఈ అభిప్రాయము గొప్ప హర్షకాటు. వీలవన రెంటుయొక్క నిర్వచనము 1984-వ సంవత్సరములో సవరింపబడినది- అసవరణకు పూర్వముగాని, దరిమిలాగాని నీరు సప్లయి చేసినందుకు భూస్వామికి రావలసిన సొమ్ము రెంటు అను పద వ్యాప్తిలోనే ఇమిడియున్నది.

ఇక జస్టిసు వెంకటసుబ్బారావుగారి తీర్పును ఆలోచింతము. వీరు 38 మ-లా-జ 855 వేజీతీర్పు గాని 42 మదరాసు 702 తీర్పుగాని సరియని అంగీకరింపరు. 51 మదరాసు 266 గ వేజీ పుల్ బెంచితీర్పు ఆ కేసులో సందర్భములనుబట్టి సరియని వచ్చునని తలచుచున్నారు. వీరి తీర్పులో నొకచో నిట్లు వాదించుచున్నారు. భూస్వామి నీటిని రైతుపయోగించుకొన్నాడను కొందము దానింబట్టి జాస్తి కోరుటకు భూస్వామి కాధార మేర్పడదు. వీలవన శెక్షనుబట్టి రైతుభూమి భూస్వామి నిర్మించిన తొట్టి కాది నిర్మాణమువలన ఎక్కువ సారవంతమైనదని అతను స్థాపింపవలెను. మరియొకచోట "భూస్వామి నీటిని రైతు వాడుకొనిన మాత్రానమే జాస్తిరేటు కోరుట కాధారము అక్కడ నెచ్చటను లేదు." అన్నారు. అట్లాగే కోరుట ఎక్కడాన్ని మెంటు అగునట్లాగున 24వ శెక్షను వలన నిషేధింపబడిన దానిని ఎక్కడాన్ని మెంటు గావలెనంటె అట్టి 80వ శెక్షను సబ్ సెక్షను 3 కిందవచ్చి 81వ శెక్షను ప్రకారము రెంటు అనుపదముయొక్క నిర్వచనము చక్కగా గమనింపబడినట్లు తోచదు. రైతుభూమి పాగు నిమిత్తము భూస్వామి సప్లయి చేసినప్పుడుగాని శెక రైతు తీసికొనినప్పుడుగాని చట్టప్రకారము రైతు చెల్లింపవలసిన ద్రవ్యము రెంటుగా భావింపబడవలెనని ఆ శెక్షనులోశి యున్నది. సేద్య ముదేయం నిమిత్తము రైతనుభవించు భూమికి చెల్లింపు ద్రవ్యమెట్లు రెంటు అనిపించుకొనునప్పుడు చెల్లింపవలసిన ద్రవ్యము రెంటు అనవతప్పదు. పై రెండు కారణులక్రింద చెల్లింపదు రెంటుకు 4వ శెక్షను అన్వయించును. రెంటు నిర్వచనములో చట్టము ప్రకారము అనుపదము ప్రయోగింప బడినది గాన నీటిపన్ను అనిచెప్పి భూస్వామి అన్యాయముగా రైతును పీడించి వానికలన జాస్తిడబ్బు లాగుటకు వీలులేదు. కోరబడిన నీటిపన్ను అక్రమము జాస్తిఅని రైతుకు తోచినయెడల అట్టి తగ్గానును కలక్టరువారు తీర్మానింపవచ్చును. సాధారణమైన పన్ను విషయములలో జాస్తి అని రైతు ఆక్షేపిస్తే దానిని కలక్టరు విచారించి యుక్తమని తోచినయెడల తగ్గించుట లేదా నీటిపన్ను విషయములోనూడ అజ్ఞ చర్య పుచ్చుకోబడును. మెట్ట భూములకు భూస్వామి చెరువు నీటిని కట్టుకొన్నప్పుడు మాగాణిభూమిలో రెండవ శెక మూడవ కాయకు సదరు నీటిని పారించుకొన్నప్పుడు నీటి పన్ను చెల్లించుట దేశాచారమయి యున్నది. 44 మదరాసు 584 కేసులోనూడ ఈ యాచారము అంగీకరింపబడినది.

ప్రస్తుతపు చర్చకు సంబంధించిన అట్టలోని శెక్షన్ల ఫలితమిప్పుడు వివరింపబడును.

భూస్వామి రెంటు వసూలు చేసికోవలెనని అ మొత్తము పట్టా ముచ్చలికాలలో సమూవైయుండవలెను అట్లు లేనిచో దేశాచారమునకనుగుణముగ నుండవలెను. ఆ మొత్తము చెల్లించుటకు రైతుచట్ట ప్రకారము బద్ధుడయి యుండవలెను. అట్టి శాపతును ఏ సందర్భములోనున్నను జాస్తి రెంటు (ఎక్సాక్షన్మెంటు) అనుటకు వీలులేదు. అట్టి చెల్లించబడవలసిన మొత్తమునకు 4-వ శెక్షను అన్వయించునుగాని వానితో 24 శెక 80వ శెక్షనకు సంబంధమే మీమాంసనులేదు. ఒక చెరువును భూస్వామి నిర్మించినా శెక మరమ్మతు చేయించినా తద్వారా రైతుభూమి ముందుకంటె ఎక్కువ సారవంతమయినట్లు తేలితే అట్టి సందర్భములో భూస్వామికోరు జాస్తిపన్నును ఎక్సాక్షనుమెంటు అనవచ్చును. ఇట్లు జాస్తి చేయబడిన రెంటును రైతు శాశ్వతముగ చెల్లింపవలసియుండును. భూమి సారవంతి మొత్తమాత్రము జాస్తి అని రైతు రుజువుపరిస్తే 32(2) శెక్షను క్రింద హెచ్చింపబడిన మొత్తము తగ్గింపబడును.

శాసన నిర్మాణమున కావశ్యకత.

రెంటు రికవరీ ఆక్టుక్రింద నేమి ప్రస్తుతము ల్యాండాక్టు క్రిందనేమి భూస్వామి నీటిని మెట్ట భూములకు తీసికొనినప్పుడు శెకమాగాణి రెండవ కారుకు వాడుకొన్నప్పుడు నీటిపన్ను రూపాలలో భూస్వామికి ఇవలసిన దేశాచారమునకనుగుణముగ నీ యున్నది. అతిస్పష్టమయిన వాక్యవిషయములో నీమధ్య వచ్చిన 1934 మదరాస్ 454-69 మ-లా-జ 46 తీర్పులు లేనిపోని సంశయములు కల్గించినవి. ఒకవిధముగా అల్పవాక్యానికి శేదనినూడ సదరు తీర్పులకలవ ఎర్పడు చున్నదనినూడ చెప్పవచ్చును. ఈలాటి తీర్పుల ఆధారపరచుకొని న్యాయతః భూస్వామికి చెల్లించవలసిన రెంటు ఎగగొట్టుటకు రైతులద్యుక్తులగుదురు. వృథా వాజ్యములు కలుగును. కాబట్టి భూస్వాముల అనాది వాక్యాలను కాపాడుటకున్నూ, ఆ తీర్పులకలవ కలుగబోయెడు అనర్థకముల నివర్తించుటకున్నూ, శాసనసభ చర్య బుచ్చుకొని అట్ట 24వ శెక్షనుక్రిందితిగ నొక మినహాయింపు విధించుట యుక్తము.

మెట్టభూమిలో రైతు మాగాణిసైరు పెట్టినప్పుడు శెక మాగాణి భూమిలో రెండవ శెక జాస్తికార్లు పైరు పెట్టినప్పుడు రైతుకు భూస్వామి నీరుసప్లయి చేసినను శేఁ భూస్వామి ఉత్తరవు శేకుండ రైతు నీరు వాడుకొనునప్పుడున్ను చట్ట ప్రకారము భూస్వామికి చెల్లింపవలసిన ద్రవ్యము యీ ఆక్టులో విధింపబడిన శేనివలనగాని యీ శెక్షను క్రిందగాని శేకమరి యితర శెక్షన్ల క్రిందగాని ఎక్సాక్షన్మెంటు అనిపించుకొన గూడదు.

—(సశేషము.)

వైద్యరత్న
పండిత డి. గోపాలచార్యులవారి
శ్రీ జీవామృతము

ఆరోగ్యప్రదాయిని దీనిని వాడుటవల్ల

బలహీనజీవనాములకు బలమును దుర్బలవీర్యులకు పటుత్వమును, నిద్రాహీనులకు సుఖనిద్రయు, పరముల ప్రాణులకు కండపుష్టియు, మందకొడిగ నుండువారికి ఉల్లాసమును జీర్ణశక్తిలేనివారికి జఠరదీప్తియు, రక్తహీనులకు క్రొత్తఎర్రటి రక్తమును, జ్ఞాపకశక్తియు, పాలిపోయిన వారికి తేజస్సునును, వెండలగు అసంఖ్యాకములైన సుగుణము లెన్నియో కలుగును. స్త్రీ పురుషులెల్లరు వయోభేదములేక ఎల్లకాలములందును వీనింపదగిన దివ్యమైన టానిక్కు. రండుసై జులలో ఎల్లప్రజలకు లభించును.

ఆయుర్వేదాశ్రమము,

ఎ వాయువీధి, తపాలాపెట్టె 287, మద్రాసు

శ్రీ రాష్ట్ర జమీ ర్యైతు సంఘసభ.

నిడుబ్రోలులో జూన్ 1

సభ్యులు తగినంతమంది రాకపోవుట వలన నైషధ 10 వేది జరుగకపోయెను. చర్చింపవలసిన ముఖ్యవిషయము అందుటకై తే జూలై 1 వేది నిడుబ్రోలునందు ర్యైతాంగ విద్యాలయమును జరుగును తమ్మైనను దయచేసి తప్పక సభ్యులం దరువిచ్చేయ కోరుచున్నాను.

చర్చనీయాంశములు:—(1) లోన్నెలో జరిగిన కాంగ్రెసువారి వ్యవసాయకుల తీర్మానమును, కర్షక కాంగ్రెసువారి తీర్మానముల చర్చించుట, (2) శ్రీజమీందారు కౌలత్ రాంగారు కోరినట్లు కాంగ్రెసునకు ర్యైతులతో తగిన సన్నిహిత సంబంధ మేటులనుండవలెనో నిర్ణయించి తెలియుట, (3) కాపసభల గురించి జమీ ర్యైతుల వైఖరిని స్థిరపరచుట, (4) తదితర విషయములు.

గోగినేని రంగనాయకులు
అధ్యక్షులు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ర్యైతు మహాసభ.

జూన్ 2వ వేది నిడుబ్రోలు ఆచార్య రంగాగారధ్యక్షతన

ఆంధ్రరాష్ట్ర ర్యైతు మహాసభ జూన్ 2వ వేదీన నిడుబ్రోలులో ఆచార్య రంగాగారధ్యక్షతన జరుగును.

రాష్ట్రమందలి అన్ని కాలాకా జిల్లా ర్యైతు సంఘములనూ, ఒక్కొక్కజిల్లాకు 10 మందికి తక్కువకాకుండా పంపవచ్చును. ప్రతి ఒక్క సంఘము 4 గురుప్రతినిధులను పంపుటకు అర్హత యున్నది.

వీరుగాక మరి 12 మంది ఆంధ్రరాష్ట్ర ర్యైతు సంఘంవారిచే ఎన్నుకొనబడుదురు. వీరు మాత్రమే సభా కార్యక్రమమందు పాల్గొనుటకు అర్హులు.

చర్చనీయాంశములు.

(1) కాంగ్రెసునకును, ర్యైతులకును గల సంబంధము (2) రాబోవు ఎన్నికలపట్ల కర్షకుల వైఖరిని నిర్ధారణచేయుట, (3) కర్షకులకు సంబంధించిన లోన్నెజాతీయ కాంగ్రెసు తీర్మానము (4) నిబంధన ఉపసంఘమువారు తయారుచేసిన నిబంధనలను ఆమోదించుట, (5) మూతప కార్యనిర్వాహకవర్గపు ఎన్నిక.

రెడ్డి సత్యనారాయణయార్తి,
కార్యదర్శి.

నెల్లూరుజిల్లా ఎన్నికల ఉపసంఘ సమావేశము

మే 24 వేది పగలు 2 గంటలకు గండవరం గ్రామమందు జరుపబడును. సభ్యులెల్లరు తప్పక విచ్చేయ గోరెద.

చర్చనీయాంశములు.

(1) జిల్లా యందంతటను ఓటరుల సంఖ్య ఎక్కువచేయుటకు బలయి మార్చవలయు.

(2) ఇంకా ఎన్నికలకు సంబంధించిన ముఖ్య విషయములు.

గండవరపు హనుమారెడ్డి,
కార్యదర్శి.

కృష్ణాపట్నం సాల్టు కొటారు లంచాల గొడవ.

ఫిలం సుబ్బరామాచార్యులుగారు పీపుల్స్‌లో "సుబోధిని" "జమీ ర్యైతు" పత్రికలకు "కృష్ణా పట్నం సాల్టుకొటారుద్యోగస్తుల దుండగములను ఫిర్యాదుతో వ్యాసాలు వ్రాశారు. ఆవ్యాసాలపై తదపరి సర్కిల్ ఆఫీసర్ స్పెక్టరువారు విచారణకు వచ్చిరి. కాయిదుగారిని కొంత వ్యక్తిగా వివరణలు పరిశోధించి. కాయిదుగారిని కొంత విచారించి తిరిగి కేసెలకు కాయిదా వేసిరి. తదుపరి తదపరి అసిస్టెంట్ సర్కిల్ ఆఫీసర్ స్పెక్టరువారు 18 వేది కృష్ణాపట్నంవచ్చిరి. సుబ్బరామాచార్యులుగారు హాజరై విచారణకవసరమగు సంజాయిషీ పంపాడించుటకై ఫ్యాక్టరీలోపల పోవుటకు కనుమతి కోరిరి. లైసెన్సుదారులెగ్జిక్యూటివ్ లంచాల గొడవ చెప్పి వారు అవసరమనిపించిన అట్లే అనుమతిస్తామనిరి. అంతట కాయిదుగారు లైసెన్సు బైలాలలో అధికారులకు లంచమిచ్చిన యదల లైసన్సు క్యాన్సిల్ చేయబడునని షరతులున్నవి. వాటిని మార్చినగాని లైసన్సుదారులు బహిరంగ విచారణలో పాల్గొనుటకు వీలులేదని చెప్పిరి. అవిధూర్చుటకు తనకు అధికారములేదని చెప్పిరి. అందుపై కాయిదుగారు అక్కడనున్న లైసన్సుదారుల సభ్యులపి, సంఘమునొక్క దానిని స్థాపించి, ఆసభకు అసెంబ్లీ సభ్యుల కాహ్వానించి వారి ద్వారా తగిన కృషిచేసి బైలాల మరత్తుల మార్పును గూర్చి యిండియా ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించుకోవలసియున్నది గాన యీకర్మాగార జరుపుపరకు విచారణ నిలుపవలసినదనికోరి పాట్నాధికారి తిరుగా ఒక కేసు వాయిదా వేసెను. లైసన్సుదారుల సభా ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. యీసభకు రంగాగారిని, అనంతశయనం అయ్యంగారిని ఆహ్వానించిరి. వారి అనుకూలమునుబట్టి సభాతేదులు నిర్ణయింపబడునని తెలియుచున్నది.

—స్వ. విలేఖరి.

నెల్లూరు కాంగ్రేసువారి కొక మనవి.

పొళ్లపాళెం, లింగివపల్లె, పాకలగ్రామాలకొక కృత్రిమ పంచాయతీబోర్డు స్థాపించబడుటయు, ఎన్నికలు అట్లే జరుపుటయు, ఈ దుర్భిక్షకాలంలో ఈ సృష్టించిన పంచాయతీలో వృత్తిపన్ను విధించుటయు, ఓటర్లను సృష్టించుకొనే నిమిత్తం పంచాయతీబోర్డు కరోళ్ళకు ముందునుండే పన్నులు విధించుటయు, తత్ఫలితంగా 1860 మందిని ఓటర్లుగా చేర్చుటయు మొదలగు విషయములన్నీ జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులవారు మొదలు అధికారుల గోచరం చేసియుంటిమి. ఇప్పుడు మీరు వినయంతో కొన్ని వ్యవహారికార్యాలు సాగిస్తే రాబోయే కార్యనిర్వాహకవర్గపు ఎన్నిక యుద్ధంగాని, జరిగిన వృత్తిపన్ను విధానంగాని రద్దవుతుందంటారా. కాంగ్రెసు ఎన్నికల ఉపసంఘంవారు కృషిచేసి ఇచ్చటి స్థానిక సాయుధుల సాయంతో ఈ వ్యవహారం సాగించకపోతే ముందు రాబోయే ఎలక్షన్లలో మీరు

—వు

నమ్మకమైన నగల వర్తకులు

గుండాల వెంకటసుబ్బా రెడ్డి గారు
చిన్నబజారు, నెల్లూరు.

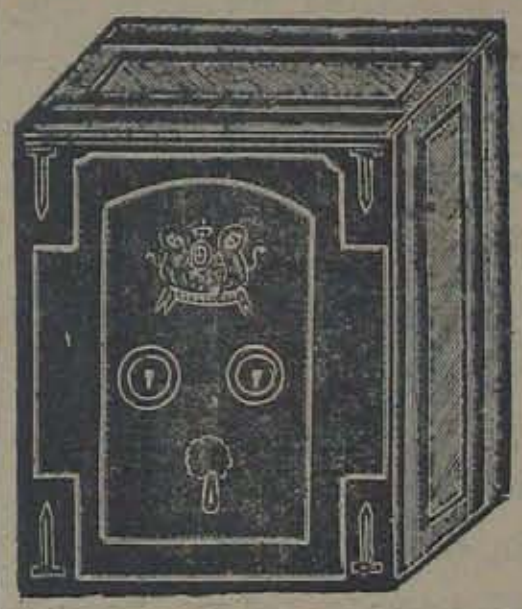

వీరివద్ద కొత్తరకములు యిమిటేషన్ నగలు తయారుచేసి యివ్వ బడును.

వీరివద్ద నగలు తయారుచేసి యివ్వబడును

మా వద్ద కొత్తరకముల యిమిటేషన్ నగలు తయారుచేసి విక్రయించబడును. అనేక సంవత్సరములుగా బ్యాంకులకు, ఆఫీసులకు కొంపరేటివ్ సొసైటీలకు, పెద్ద పెద్ద కంపెనీలకు సప్లయి చేయుచున్నాము. చాలా ధరలకు చాలా నమ్మకముగా పనిచేసి ఇవ్వగలము.

మహమ్మదు రహీంతుల్లా సాహెబు,
మసీదుపేట, కావలి.

ఒంగోలు:—వీజటు
నూకల వెంకటనరసింహం.

ఆటు పటములు **శ్రీ అరవింద జీవితము** వెల 1-0-0

వీరి జీవిత మింతవర కే భాషయందు నిత వివరంగా లేదు.
ఇందు వీరి జీవితము, ఉపదేశము, ఆశ్రమ విశేషములేగాక, లోగడ ధర్మపత్నికి వీరు వ్రాసిన అద్భుతలేఖలు, 'స్వాతంత్ర్య నిర్వచనము,' 'ప్రాచ్యులు-పాశ్చాత్యులు,' 'ఆధ్యాత్మికశక్తి,' 'జాతీయత,' అను వ్యాసములు

జైలులలో వీరనుభవించిన కృష్ణభగవానుని సందర్శనాదేశములు, దేశీయులకు వ్రాసిన బహిరంగలేఖ, మున్నగునవి ఎన్నియో కలవు.

వెల 1-0-0 **శ్రీ అరవింద దర్శనము** అపూర్వగ్రంథము

Life Divine అను తమ గ్రంథమున శ్రీ అరవిందులే రచించిన సారసంగ్రహమునకు బ్రహ్మశ్రీ వేలూరి చంద్రశేఖరంగారొనర్చిన ఆంధ్రీకరణము.

'మాయ' యని ప్రపంచమును సన్యసించకుండ, నేటి యష్టకష్టములకు ఓర్చుకొనలోనై మృత్యువునే నిర్లక్ష్యంచేసి నిర్భయంగా ఈశరీరముతో ఈలోకమందే భాగవతజీవనము, దివ్యజీవనము అమృతత్వము ననుభవించగల పరమ రహస్య మార్గము చెప్పుచున్నది.

సౌకర్యార్థం పారాయణ సిద్ధికోసం వారి రెండుగ్రంథములను

ఒకేసారి కొన్నవారికి ప్రత్యేక రాయితీ

వెల 2-0-0

వీరి జీవిత చరిత్ర

శ్రీ అరవిందులు

వీరి జీవిత చరిత్ర, వీరి ఆశ్రమ విశేషములు, వీరి ఉపదేశములు, వీరి రచనలు, వీరి ఫోటోలు, వీరి చేతివ్రాత, వీరి ఆశ్రమ ఫోటోలు, వీరి ఆశ్రమ పటము, వీరి ఆశ్రమ నియమావళి, వీరి ఆశ్రమ ఆదర్శములు, వీరి ఆశ్రమ ఆదాయవ్యయములు, వీరి ఆశ్రమ ఆదాయవ్యయ పట్టికల

చందాదారులకు మనవి

సూలూరుపేట డివిజనుకు పురిణి ఆదెయ్యగారిని, వెంకటగిరి డివిజనుకు కనుపర్తి వెంకట సుబ్బయ్యగారిని పత్రిక చందాలు వసూలుచేయుటకు మా యేజెంట్లుగా నియమించినాము గనుక చందాలు వారిపరంగా యిచ్చి అచ్చురశీదులు తీసుకోవలెను. తక్కిన చందాదారులు మనియార్డరు ద్వారా చందాలు చెల్లించవలెను. చందాలు చెల్లించనివారికి పత్రికలు పంపబడవు.

— మేనేజరు.

జమీన్ రైతు
శుక్రవారము.
22–5–36

రామచంద్రరావుగారి అస్తమయము.

సర్. మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు కొలది దినములుగ "బ్రాంకోన్యూమోనియా" వ్యాధిచే బాధపడుచుండి 16 తేది సాయంకాలము బెంగుళూరునందు 68-వ యేట దేహధర్మము చాలించిరని తెలుపుటకు చింతిల్లుచున్నారము.

వీరు చెన్నపురి హైకోర్టులో సొలిసిటరగు కీ॥ శే॥ ఆంధ్రూలాంగుగారి వద్ద న్యాయవాద శిక్షణమునందిరి. రాజమహేంద్రవరమునందును, తరువాత ఏలూరునందును, హైకోర్టువకీలుగ న్యాయవాద వృత్తిని సాగించి అతిస్వల్ప కాలమునందు వృత్తిలో అగ్రస్థానము వహించిరి. వీరికి ప్రజాహిత సేవయందు అభిలాషమెండు. రాజమహేంద్ర పురపాలక సంఘమునకు అనేక సంవత్సరములు అధ్యక్షులుగనుండిరి. కృష్ణాజిల్లా బోర్డునకు ప్రథమ అధికారేతర అధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

మింటో మార్లే సంస్కరణముల రోజులలో వీరు కృష్ణా, గుంటూరు, గోదావరి జిల్లాలనుండి వరుసగా 12 సం॥లు రాష్ట్రీయ శాసనసభయందుండిరి. రైతుల యొక్క కష్టముల నివారించుటకు తీవ్రకృషిసల్పుచుండిరి. 1923 లో కృష్ణ, గోదావరిజిల్లాల ప్రతినిధిగ అసెంబ్లీకి ఎన్నుకొనబడిరి. 1917 లో జాయింటు పార్లమెంటరీ కమిటీయొక్క భారత [illegible] వాత్య [illegible] జరిగిన [illegible] ంచబడిరి. [illegible] సార్ట్ [illegible] లో [illegible] విద్యా [illegible] రించ [illegible] మింపబడిన లిట్టను కమిటీయందును సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. 1927 లో భారతదేశ సంస్థాన ప్రజల తరపున ఆంగ్లదేశమునకు పంపబడిన రాయబారవర్గమునకు నాయకత్వము వహించెను. కలకత్తాయందు జరిగిన అఖిలభారతమితవాద మహాసభ కధ్యక్షులుగనుండిరి. మొదటి నుండియు కాంగ్రెసువాది, 1921 సం॥ మహాత్ముడు ప్రారంభించిన సహాయ నిరాకరణోద్యమ విషయమునందు భేదాభిప్రాయముకలిగి కాంగ్రెసును వదలి మితవాద పక్షమునచేరి.

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల పరిపాలకవర్గమునందు చాలకాలము సభ్యులుగా నుండిరి. చెన్న రాష్ట్రీయ మద్యపాననిషేధ సంఘమునకు మొదటి అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. వీరు రాష్ట్రీయ కేంద్ర భూమి తనఖాబ్యాంకు స్థాపించిన మూలపురుషులలో ముఖ్యులు. ఆ బ్యాంకు స్థాపించినప్పటి నుండియు ఇంతవరకు వీరే అధ్యక్షులుగనుండి బ్యాంకునకు గొప్ప కీర్తి గడించిరి. రైతులకు వ్యతిరేకముగా ఇనాందార్ల పక్షమున రాజప్రతినిధివద్దకు రాయబారవర్గమునకు నాయకత్వము వహించిరి.

ప్రభుత్వమువారు వీరికి 1935 సం॥న "సర్" బిరుదమును ప్రసాదించిరి. రిజర్వు బ్యాంకు డైరక్టరుగ నియమింపబడిరి. ప్రజాశ్రేయస్కరములగు ఉద్యమములన్నింటియందును అతిఉత్సాహముతో పనిచేయుచుండిరి. మితవాద ప్రముఖులైనను దేశమునకు వీరు చేసిన సేవ అగణ్యము. అట్టి సుపుత్రరత్నమును గోల్పోయిన ఆంధ్ర కుటుంబమునకు మా సానుతాపములను నందిచ్చుచున్నాము.

స్త్రీ ఓటర్లు.

చదువను వ్రాయను తెలిసిన స్త్రీలు ఓటర్లగుటకు స్వయముగా వెళ్లవలెనను నిబంధనయుండుటచే కొంత ఆందోళన బైలుదేరెను. దానిపై ఘోషాస్త్రీల విషయమునను, కులాచారము ననుసరించి నలుగురిలోకివచ్చు అలవాటులేని స్త్రీలవిషయములోను తాము స్వయముగా రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసరువద్దకు వెళ్లనవసరము లేదనియు, సర్టిఫై చేయించిన తర్వాత వారి భర్తలుగాని, తండ్రులుగాని రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసరుగారి ఎదుట హాజరై ఆ దరఖాస్తులను యివ్వవచ్చునని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. కిన [illegible] కొంచెము కొంచెము సడలించుచున్నారేగాని పూర్తి ప్రతిబంధకములు తొలగించుటలేదు. జూన్ 20 వరకు [illegible]

నెల్లూరు ముచ్చట్లు.

(విమర్శకుడు.)

మద్రాసు శాసనసభా సభ్యులున్నూ, నెల్లూరు పబ్లికు ప్రాసిక్యూటరున్నూ, డిస్ట్రిక్టుబోర్డు మెంబరున్నూ, ముస్లిం అంజుమన్ ప్రెసిడెంటున్నూ, యెజిస్లేటివ్ కౌన్సిలు మెంబరున్నూ, సరస్వతీ ఆమెచ్యూర్సు అధ్యక్షులున్నూ, వి.ఆర్. కాలేజి కమిటీ మెంబరున్నూ, ఆంధ్రసభా సభ్యుడున్నూ, వై.యం.యం.ఎ. పోషకులున్నూ, నెల్లూరు జస్టిసుపార్టీ వైస్ ప్రెసిడెంటున్నూ, రాజాగారి జిల్లాబోర్డు వకీలున్నూ, నెల్లూరు మునిసిపల్ చేర్మేనున్నూ, వేమూరు రామమూర్తిగారి మిత్రులున్నూ అయిన ఖాన్॥ బ॥ యాహ్యాలీ సాహెబుగారికి ఎట్టకేలకు భగీరథ ప్రయత్నంమీద చివరకు జిల్లాజడ్జీపని ప్రభుత్వంవారు యిస్తివాయినమని, సాహెబుగారు పుచ్చుకొంటి వాయినమని అంగీకరించారు లాంచనంగా. ఇంకా ఎక్కడకు నియమించేది తెలియలేదు. కడప, చిత్తూరు, అనంతపూర్, కడలూరు అని అంటున్నారు తలకొక మాటగా. శలవుల అనంతరంగాని తేలదు. మొత్తం మీద యీ చందాలాన్నుండి వైటుబడ్డారు.

* * *

వీరు రాజీనామా యివ్వకముందే గుంటూరు లాల్‌జాన్ సాహెబ్‌గారు శాసనసభకు తామంటామని ప్రకటన చేస్తున్నారు. ఇదీ రుచిమరగిన వాలకేగా! నెల్లూరు వారికిగూడ నోట నీళ్లూరుతున్నయట.

* * *

మునిసిపల్ చేర్మెన్‌షిప్పు మహా తంటాలు పడుతున్నది. లక్ష్మయ్యగారు, ముంగమూరి రావుగారు, అనంరెడ్డిగారు, మాడభూషి ఆచార్యులుగారు, విశ్వనాథరావుగార్లు దీన్ని వరిస్తున్నారు. అందరు పెండ్లికొడుకులే ఎవర్ని వరిస్తుందో స్వయంవరంలో ఈ మునిసిపల్ కన్య. లక్ష్మయ్య, నేను యౌవనుణ్ణి, సుందరాకారుణ్ణి; ధనవంతుణ్ణి నన్ను పెండ్లాడమంటాడు. అనంరెడ్డి, నేనుమాత్రం తక్కువ తాకారుణ్ణిగాదా, నాకుమాత్రం ఆస్తిపాస్తులేగాక కొంచెం దొక్కశుద్ధికూడా లేదా నన్నెందుకు వరించ కూడదంటాడు. ముంగమూరురావుగారో నాది సీనియారిటీ, కులంలో బ్రాహ్మణ్ణి, విద్యాధికుణ్ణి, సనాతనిస్టును, గత ఎన్నికల్లో నా వ్యక్తిత్వం లోకానికి చాటించినవాణ్ణి, కాబట్టి నన్నెందుకు వరించకూడదంటాడు. విశ్వనాథరావుగారో నేను పద్ధతిపాలని లేకుండా సమయానికి తగినట్టు నిర్మొగమాటంగా పావుంటు అప్ అర్థముగా మాట్లాడే నిష్పక్షపాతిని, తీయకతియ్యా పనిచేయుతగిన సమర్థుణ్ణి, అగ్రజాతి, అగ్రవిద్య నన్ను మాత్రం ఎందుకు వరించకూడదంటాడు. నరసింహాచారిగారో, నేను విలక్షణ వైష్ణవుణ్ణి, సంస్థానం చెయిజేసుకొన్న సందర్భంలో దప్ప తక్కినప్పుడంతా నా భావాలు, హృదయపూర్ణాలు, నాయకత్వం, కాంగ్రెసునందే లగ్నమౌతుంది. నా వయస్సుతోపాటు అనుభవాలుగూడ ముదిరినవి! నాకు ఓటెం చెపతారంటాడు. విమర్శిస్తే చాలుకు చాలునే. చాలలేదేమిటంటే ఈమాటు కాంగ్రెసుకు అధిక్యం యివ్వాలె. కాంగ్రెసు చేపట్టనది గెల్పించాలె, లేకపోతే గౌరవాధిక్యాలు పనిచేసి ఒక్కల కొట్లాటవుతుంది. రెడిగారు కూడామాతునుండి (ప్రేమగ నుం [illegible] కాదండోయి తక్కవరవు [illegible] యీ స్వయంవర కార్యాన్ని [illegible] నిర్వహించాలె. లేకపోతే కాంగ్రెసు పాల్గొనబోవడమేగాక [illegible] ధంగా చెబుతుంది.

* * *

రామిరెడ్డిగారు చేయి చేసుకోకుంటే పాత పార్టీలన్నీ భిన్నమై కొత్తముఠాలు చీలేట్టుంది. లక్ష్మయ్యగారి ప్రయత్నం మాత్రం కొత్త వ్యాళ్యాగాడియాదిరి ముమ్మరంగా సాగుతోంది. రామిరెడ్డిగారు నిలిస్తే నేను మానుకుంటా నంటున్నారట. రామిరెడ్డిగారి దృష్టి యేలావుందో వక్తేసేగాని తేలదు. యీ ప్రయత్నంలో దనే లక్ష్మయ్య మద్రాసుకూడ వెళ్లారట.

* * *

ఇక పబ్లికు ప్రాసిక్యూటరుషిప్పు విచారగ్రస్తంగావుంది. ఈమాసంలోని గ్రామకతులబట్టి చూస్తే మాలకొండారెడ్డిగారికి ఈధగ్రహీతుటుంది హెచ్చుగా వున్నట్టుంది. కావున రెడ్డిగారి వంకే పొల్లుతుందేమో! యాహ్యాలీసాహెబ్‌గారి క్షేమాన్ని కలాంసాహెబుగారు కోరినట్టు, కనికరెడ్డిగారి అభ్యుదయాన్ని కందుకూరు నాయుడుగారు కూడ కోరుతున్నారుగా. కొండ రాయకొండ దేవుడికుర్లో కొబ్బరికాయలు కొట్టించి.

* * *

రాజాగారి వకీలుషిప్పు యమపట్నం (దండాయుధపురము) వాసికేనవుతుంటా. ఈమాటుగూడ నరసింహాచారిగారికి సున్నే.

* * *

జిల్లాబోర్డు సభ్యత్వం కొద్ది గడువుపోతుంది. అసలు వై ఎలక్షనే జరగదేమో!

* * *

కాంగ్రెసు ఎలక్షన్ కమిటీని వేసింది. వీరు 24 తేది సమావేశం కాబోతున్నారు. తాలూకాలలో ఓటర్లను చేర్పడం, జిల్లాబోర్డును స్వాధీనపరచుకొనే మార్గాలన్వేషించడం, నెల్లూరు మునిసిపల్ అధ్యక్షుని విషయం, వచ్చే ఎన్నికలకు 6 గురు సభ్యులను డివిజనులవారిగా అంతరంగికంగా అనుకొని ఆయా డివిజనులపని ప్రారంభ ఏర్పాట్లు చేయడం అవసరం. ఒక్కకోపూరు కథ జాగుతుంటే చాలదు.

* * *

పని జరగాలంటే ధనం కావాలె. ధనం కావాలంటే అభ్యర్థుల నిర్ణయం కావాలె. కావున ఎటుకాచినా అభ్యర్థుల నిర్ణయం కానిదే ఏకథా నడవదు.

* * *

టవున్‌లలో వేలకొలది ఓటర్లను చేర్చాలనుంటే యిప్పటికి ఒక్కటికూడా కాలేదు. కాంగ్రెసువారు ఆ కార్యానికి పూనుకో లేదు. టవున్ కాంగ్రెసు కమిటీ యీ బాధ్యత వహించాలె. ఆలస్యంచేస్తే అపనిందలు తప్పవు.

* * *

మానసంరక్షణఫిలిం నెల్లూరులో ప్రదర్శించడానికి మాత్రం హైకోర్టువారు 20 తేది పర్మిట్ నిచ్చారు. యీ రోజునుండి నెల్లూరులో ప్రారంభమైంది.

* * *

టెక్నికల్ లోపాలున్నా నెల్లూరు విద్యార్థులంతా మానసంరక్షణాన్ని శ్లాఘిస్తున్నారు. దబ్బు రావాలంటే ప్రజాసామాన్యాన్ని ఆకర్షించాలె ఫిలిం.

కూడూరులో మంచివర్షం.

22 తేది మధ్యాహ్నం ఓజిలి–కూడూరుమధ్య మంచివర్షం కురిసినది. ఒకటియ్యాపికిస్తు ఒకటియ్యాకు పారింది. మనుబోలుకు ఉత్తరంలేదు. యీ కాలెల్లో వరుణ దేవుడుకూడ మహా పక్షపాతి.

—ప్రయాణీకుడు.

నెల్లూరు చిత్ర వార్తలు

(జయరాం)

అబ్బా! యెట్టకేలకు ఖాన్ బహదూర్ యాహ్యాలీ సాహెబ్ గారికి జిల్లాజడ్జి ఉద్యోగం లభ్యమైంది!

*　*　*

ఫలమున్నా భాగ్యమున్నా రిప్పరెంటూరు పెద్దలు. కాకుటూరు లింగారెడ్డి గారికి ఈ ముసలి ముప్పందాన పుత్రోదయమైంది. తాలూకా బోర్డువారు ఈ శుభవార్తకు మున్సిఫ్లు మానివుందురు.

*　*　*

సూళ్లూరు పేట యస్సైకల్ పి. డబ్ల్యు. డి. యిన్స్పెక్టరుగారి భార్యగారికి 12 కాన్పుల 24 మంది సంతానం. ప్రతి కాన్పుకు జమడలే. ఇద్దరుమాత్రమే నష్టం. 22 మంది సజీవులై యున్నారు. వీరివూరు గుంతకల్లులో వున్నారు.

*　*　*

గత జిల్లాబోర్డు ఎన్నికల్లో ఒకానొక వ్యక్తికి బ్రాందిబుడ్ల ఖర్చు రు 1500 దాకా అయిందట. ఇది పెంపరన్న ప్రొపగాండా ఫలితం కాబోలు!

*　*　*

కోవూరు తాలూకాసంతమంతటి 12 మాసాల ప్రశోయాందోళన ఫలితంగా రావూరు మహమ్మదీయ స్కూలును ఎత్తివేసి హయ్యర్ యెలిమెంటరీస్కూలులో విలీనం చేశారు. ఈ యుపాధ్యాయునికి 1 సం॥ స్కూలుకేకే జీతమిచ్చారు బోర్డువారు ఔదార్యంతోనో! అసమర్థతతోనో!

*　*　*

అచ్చుబడ్డ గుప్తపంచాంగంలో ఉత్తరాలు హెచ్చరికన్న ఘట్టాన్నినమ్మి మర్రిపాడు రెడ్డి పొదరులోకరు రు 4000 కు ఉప్పుకొని ఎట్లోలో కాకు లెక్క పెట్టి రూపాయలు. పాపం!

*　*　*

అన్నారెడ్డిపాలెం వాస్తవ్యులు రెడ్డి వంశీయులు రామయోగిగారు 12 సం॥గా మౌనంతో వున్నారు.

వెంకటగిరి వార్తలు

(ఒక విలేఖరి)

కట్టెలు కొనువారిబాధ చూడలేక కాంగ్రెసు వారలు పి. సుబ్బరామయ్య సిద్దయ్యగారలు వారం కోజాలనాడు పాతకోటలో మరియొక కట్టెల డిపో ప్రారంభించిరి. చుట్టుప్రక్కల అగ్రహారాల కట్టెల కొంటున్నారు ఈ డిపోవారు. వీరికి కట్టెలమ్మే బండ్లవాండ్లను బెదిరిస్తున్నారట సర్దార్ కొశ్వాలుగారు. ఈవూరిలో కట్టెపుల్లలుకూడ అమ్ముకొనే స్వతంత్రంలేదు కాబోలు ప్రజలకు, ఆ స్వతంత్రంకూడ సంస్థానంవారికేనా!

♦　♦　♦

రెండో డిపోకూడ 20 తేది సంస్థానం ప్రారంభించిరి. కట్టెలమ్ముకొనే వారి కన్నిఆశలూ ఉడిగాయి. భిక్షాటన మొక్కటే యికదిక్కు.

♦　♦　♦

కాశీప్రపంపిన రోపిడిజాపితా అన్‌జారక హానుకు చేరింది. 6 సంవత్సరాల బుట్టలో భద్రపరచబడ్డదట. మహమ్మదీయుల గోరీలలోని మృతజీవులందరిని భగవంతుడొకమాటు లేవదీసి విచారిస్తాడని మహమ్మదీయుల నమ్మకం. ఆ విచారణతోకూడా యీ విచారణ సాగవచ్చునని అనుకుంటున్నారు వెంకటగిరి యూరి మహమ్మదీయ సాహెబులు.

కాళహస్తి వార్తలు

రామారావుగారికి 2 సం॥ లు

కాళహస్తి దేవాలయ మేనేజరగు రాజబంధువు రామారావుగారిమీద దేవాలయసొమ్ము అపహరించిరని పోలీసువారు చంద్రగిరి డి ప్యూటీ కలెక్టరు కోర్టులో కేసుపెట్టిరి. విచారణపూర్తి అయి 2 సం॥ కఠినశిక్ష విధించిరి. పోలీసువారి పక్షాన పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుగారగు రా॥ సా॥ సి. వెంకటరమణయ్యగారున్నూ, ముద్దాయి పక్షమున టి. గి. రంగాచార్యులు, ఆర్. బి. రామకృష్ణరాజు, పి. వి. సుబ్రహ్మణ్యం గారలును పని చేసిరి. ఈ కేసులో పన్నులేటి వెంకన్నగారు పాలకపక్షాన ఆహర్నిశాలుపనిచేసి పోలీసుకు సాయపడిరి. కాళహస్తీశ్వరుని కష్టం ఇక అంతే కింట్టే. నిత్యవస్తులతో ఇక దారనకసరముండదంటారు పౌరులు

—పౌరుడు

ఖద్దరుటోపీ గవర్నరు

ప్రథమంలో ఖద్దరు బట్టను మాత్రే యెగ్రగుడ్డనజాస్తి లెక్కలేక రొద్దుమాదిరి మడిసిపడేక ప్రభుత్వోద్యోగులు. ఖద్దరుటోపీ పెట్టుకోవడం ఆ దినాల్లో నేరంక్రింద పరిగణించి పోలీసువారు కేసులుపెట్టి దుంప తెంపేవాండ్లు.

నేడో! మధ్యరాష్ట్రి వారేం మెంబరుగా రకు గా॥ ఈదుర్ఘంటి రాఘవేంద్రరావుగారు (ఆంధ్రులు) ఈ నెల 16 తేది మధ్యరాష్ట్రి గవర్నరుయాక్టింగుగార్జి బుమ్చుకొన్నారు. మామూలు ఖద్దరు దుస్తులతో, ఖద్దరు టోపీతో. అనాడు ఖద్దరుటోపీకి పోలీసువారు కేసులు పెడితే యీనాడు కాంగ్రెసువారు కేసులు పెట్టాలిగాబోలు!

చినంజమేడు కేసు

చింజమేడు నాగిరెడ్డిగారిపై పొనుగంటి యెస్టేటువారు కోరు పనపొప్పులు పోరిగా తీసుకొపోయినాడని కాళహస్తి సబ్ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో కేసుపెట్టిరి. మే నెల 22 తేది వాయిదావేయబడి యున్నది. ముద్దాయిపక్షమున మద్రాసు వకీలు వారైన పి. శ్రీకంఠంగారు పనిచేయుచున్నారు.

—కాళహస్తి విలేఖరి.

కట్టెలమ్మువాని రోదనం.

[చిన్న తనాన్నుండి కట్టెలమ్ముకొని జీవించు వెంకటగిరి కార్మికుడు కట్టెల నిషేధానంతరం అరణ్యంలో కట్టెలనుద్దేసించి విలపిస్తున్నాడు]

సీ॥ తొలుతనుండియునీవె - కులదైవమనినమ్మ
　　కొసమోసగిస్తివే - కొఱవికట్టె
చేత [illegible] - చెంగటోలిన వెన్క
　　చెడిపివేసి విగదే - ఒలివికట్టె
బాల్యమాదిగ అన్న - పాటకవృత్తుల
　　జారకుండజేస్తివే - బిరుసుకట్టె
కమ్మనిమాటల - కరగించి మురియించి
　　మోసగిస్తి విగదే - మొండికట్టె
దేవినోనమ్మి యేటిలో - దిగినయట్లు
నిదుమాటలు మదినమ్మి - నేను చెడితి
మాదిలోనసె నావల్ల - కాదటన్న
వెతలబడి బ్రతుకమే యెట్లొ - * వెలమకట్టె.

— రామ్.

* వెలమకట్టె - దిరుమామిడికట్టె.

నారాయణవరం వార్తలు

— ౦ —

ఇటీవల కార్వేటినగరం రాజాగారు పరివారంగా శింగిరికోనకు వేటకు వచ్చి పరిసరగ్రామస్థుల సాయంతో అనేకమృగములవేటాడి, విందులు జరుపుచుండిరి. ఇండ్లకుచేరినవెంటనే చాలామంది రోగాలబడిరి. కొందరుచచ్చిరి. కొందరు తేరుకొనిరి. రాజాగారుకూడ జబ్బుపడిరట. నిరపరాధములగు మృగములవేటాడిన ఫలము కాబోలు.

జస్టీసుపార్టి దినదినం క్షీణిస్తున్నది. కాంగ్రెసు జిల్లాబోర్డుసభ్యులు 22 మంది 40 దాకాపెరుగుతున్నది. రామకృష్ణారెడ్డి గారి ముఠా 5, 6 మంది కాంగ్రెసులోచేరినట్లు శుభవార్త. ప్యార్టీపరులకు నిష్పాక్షికప్రాయము లెక్కాడివ!

—స్వ. విలేఖరి.

బస్సుల విషయంలో కూడ కొనవారికి పక్షపాత మెందుకు? సంస్థానం బస్సులమీద చూపిన కృపాకటాక్షాన్నే [illegible] మీ దెందుకు చూపకూడదు!

పరశురామ ప్రీతి

నెల్లూరుజిల్లా కనిగిరి తాలూకా కంభాలదిన్నె గ్రామము ఏప్రెలు 29 తేది 170 యిండ్లు కాలిపోయెను. సుమారు రెండులక్షల నష్టం.

నెల్లూరు తాలూకా యీదూరు గ్రామంలో వీరాస్వామి నాయుడు గారి [illegible] గ్రాం 12 తేది రాత్రి దహించుక పోయింది.

నాయుడుపేట సమీపంలో యారనేరి పంజరా గండంగిదిబ్బ గ్రామంలో 8 తేది పగలు 10 గంటకు నిప్పంటుకొని 15 యిండ్లు కాలిపోయెను. అయిదారు వేల నష్టం.

ఉదయగిరి తాలూకా వింజమూరు గ్రామంలో 60 యిండ్లు సుమారు 5 వేల రూపాయల దాన్యపు [illegible]

కుమార రాజాగారి రాక

కుమార రాజాగారు 21 తేది సాయంత్రం రైలులో మద్రాసునుండి నెల్లూరుకువచ్చి కలెక్టరు వారితో రెండుగంటలు ప్రత్యేకంగా మాట్లాడి 21 రాత్రి మెయిలులోనే మద్రాసు వెళ్ళారు.

రాజాసాహెబ్ గారొచ్చారంటే తగినంత కారణం వుండాలి. ఎప్పటు విషయాలేమి ర్యాతులకు గాత్రుంలే వచ్చి మాట్లాడి పోవలసినంత ముందుకు పాపేమివి లేవు. ఉన్నా కమ్మరు కరితరులు ఉన్నారు. జిల్లాబోర్డు అవసరాలేమున్నా ఉన్నవా అంటే అసలు సభలకే రానివారికి యీమధ్యేమధ్య పానీయంతో పనేముంది. ఒక వేళున్నా జిల్లాబోర్డే మద్రాసుకువస్తుంది అవసరమైతే.

ఇక ఊహించతగింది ఒకటేవుంది. పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుపిష్టు, ఎవరికొలుకా అనేది ఊహా సాధ్యమే! వేదాంతాచారిగారి కొంకునరాయుడు న్నయ్యగారి కోరకురానేరారు; విశ్వనాథరావు గారికోరకు రానేరారు; ఇకరాదగిన వారొక్కరే కన్నుబొడిచే పుల్ల కనిగిరి రెడ్డిగారు. యీపుల్లను యిప్పుడే తొలగించుకోకపోతే రేపు కంటికూడ డివిజెకను కష్టమౌతుంది. లేదా జిల్లాబోర్డులో న్నిటేమురికి వాయూతేయుడు సహాయ పడకాదనే భయం. యీకారణంతో వచ్చి యుంటారనే అనుకుంటున్నారు జిల్లాబోర్డు ఆఫీసులో.

--పౌరు[illegible]

జమీన్ రైతు పత్రికపై పరువు నష్టపుదావా.

నెల్లూరు యిండియన్ సెంట్రల్ డ్రగ్ స్టోరు ప్రొప్రయిటరు పుచ్చలపల్లి వెంకట సుబ్బారెడ్డిగారు, జమీన్‌రైతు పత్రికా సంపాదకుడు, ముద్రాపకుడు, ప్రకాశకుడైన నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారి మీద నెల్లూరు డిప్టీమాజిస్ట్రేటు కోర్టులో C. C. 44 of 36 న I. P. C. 500 Sec ప్రకారం "జమీన్‌రైతు" పత్రికలో తమ్ముకూర్చి వ్రాసిన కొన్నివ్రాతలవలన తమకు పరువునష్టం కలిగినదని మే 22 తేదీన కంప్లయింటు దాఖలుచేసిరి. ప్రమాణ సైపికూడ తీసుకొనబడెను. పిర్యాదిపక్షమున అడ్వకేటువారి వీధి కాపురస్తులు గంద్రకోట సంజీవరావు న్యాయవాదిగారు హాజరైరి.

ఈ కంప్లయింటు యిప్పటికి 4,5 రోజుల క్రిందటనే పిర్యాదిగారు దాఖలు చేసినట్టున్నా, కోర్టుఫీజు స్టాంపు వేయలేదని కోర్టువారు వాపసు చేయగా తిరుగా యీరోజు దాఖలుచేసినట్లు తెలియుచున్నది. వివరాలు ముందు.

—మా విలేఖరి.

కలువాయి పంచాయతీ కోర్టు

కలువాయికి 8 సీట్లు, కుల్లూరుకు 4 సీట్లు మెంబరు విభాగాలున్నవి. మొన్నటి 18 తేది ఎన్నికలు జరిగాయట. కల్లూరుతో టాంటాం గాని, ప్రకటనగాని, గుసగుసలు గాని ఏమీ లేకుండానే కాంగ్రెస్ అభ్యర్థులు [illegible] జరిగిపోయింది. [illegible] కారణమేమిటో అధి[illegible]

—ల. వెంచయ్య.

వెంకటగిరి - మిసిలేనియస్ వరుమానాలు.

రొయ్యేటుకు వరుమానం రాతిగిన ఆదాయ తిన్నో నశించిపోతున్నది. ఇక మీద, అలాంటి వసూళ్ల కొన్ని జ్ఞప్తికి తెస్తాం ఆమోదించి తాలూకుంచవలెన్నా.

(1) సంస్థానంలో ఎన్నో పశువులున్నాయి వాటి కుశలైనా పాలు, నెయ్యి రావడంలేదు. అక్కడను వృధాపోషిత్వానికంటే సంస్థానపు ఏనుగులలేక గాని, తగ్గుల్యులను సాకర్లచేతగాని ఆకిడంతా తొక్కించి పిడకలు చేయించి అకొ త్యా లాధనంలేక్తే యిదొక ఖాళీచీగా. మంచి లాభం ఉంటుంది. పశుపోషణకిదొక మార్గంగా కూడ వుంటుంది,

(2) అడవులలోనుండే సంస్థానంవారి పాత్ర యిన విస్తరాకులు, పుల్లలు చాలామంది రేటీరవా లేకుండా ఉచితంగా తెచ్చుకొని అమ్ముకొంటు న్నారు. దీన్ని ప్రొహిబిట్ చేసి యీ యాకులు, పుల్లలు తెప్పించి పనిపాట లేకుండా వగళ్లలోని పాత్రుల నిరాఘాటంగా తొంగిలించే కందలాది నగర పిల్లకాయలు, ఆడపాపలవల్ల విస్తర్లు కుట్టించి [illegible] చేసినట్లైతే యీసారూపా సాకర్లకు చేతినవులు కల్పించినట్లును గాంధిగారి చేతివృత్తుల [illegible] పురస్కరించిన పుణ్యమున్నూ లభించును. అలాంటి [illegible] ఆలోచించినట్లైతే నివర్యోగ సమస్య [illegible]

—ఒక పెడకర్టై.

ఈపూసు రాష్ట్రంలో కల్లుచెట్లకు ముదలులేవు.

నెల్లూరుజిల్లా, యీపూరురాష్ట్రం, వెంకట రడ్డిపాలెం జిల్లాలో కొన్ని తాటిచెట్లకు ముద్రలు లేకుండా కల్లుగీస్తున్నారని యక్సైజ్ ఉద్యోగులు నెల్లూరు సబ్‌యిన్‌స్పెక్టరు, 40 మంది సిబ్బంది సహాయంతో (యీనెల 7 తేదీ రాత్రిలు) వెంక టరడ్డిపాలెం వచ్చి అముద్రలేని చెట్లను, పట్టు కున్నారు. అక్కల్లుగీయు గవర్లను అరెస్టుచేశారు. కేసు పెండింగులోనుంది. అముద్రలేని చెట్లు 18 అంటున్నారు.

—ఒక విలేఖరి.

రాపూరు మిడిలిస్కూలు

బొల్లు చెంచు నరసింహం శెట్టిగారి కృషివల్ల ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో మిడిలిస్కూలు ఎస్టాబ్లిష్ చెయ్యుట కింకా యిరికించారు. ప్రభుత్వం వారు అనుమతిస్తే యీసంవత్సరమే ప్రారంభించ వచ్చు. రాపూరుకు యీసంవత్సరము "సర్వాగ్ర హాలు ఏకాదశస్థానంలో చేరినట్టుంది. తహసీలు దారు, డాక్టరుగారలు మంచివారు తటస్థించడం, తిండికేక పోయినా అతిధి అభ్యాగతులు వస్తుపండు కొనడానికైనా మంచి సత్రంనిర్మించడం, వహా మ్మదీయుస్కూలు రొమ్తేసి అసలు స్కూలులో కలపడం, తిండికి పండక పోయినా చదువుకైనా మిడిలిస్కూలు ప్రసాదింపబడడం, యివన్నీ శుభో దంతాకే గదా! ఇక ఉపాధ్యాయులు లెవరా యనే మీమాంస ప్రారంభమైంది. వెంకటగిరి గడియారంవారు హెడ్‌మాస్టరని, రెడ్డిగారి కొమా రునికి ప్రైవేటు ట్యూషన్ చెప్పేవరనికొంటవారు ఫస్టు అసిస్టాంటని, సంకటేట హాస్పిటల్ బోర్డు లో అనుకుంటున్నారు. పిడ్డపుట్టకముందే కాను కరణప్రస్తావనలాగుంది యీచర్చ చొమ్మలాటు అప్పడే.

—రావ్.

ఒంగోలు

యువజన మహాసభ

ఒంగోలు తాలూకా యువజన మహాసభ ఒంగోలులో తే 1—6—36 ది శ్రీయుత ని. వి. గిరిగారి అధ్యక్షత క్రింద జరుగును. కాన ఒంగోలుతాలూకా యువకులును, ఇతర అభిమా నులును తప్పక విచ్చేయ ప్రార్థించుచున్నాము

దొడ్డవరం కామేశ్వరరావు,
షేక్ రహింతుల్లా.
కార్యదర్శులు.

దర్శిలో మటుమాయం

దర్శిలో రొయ్యేటుకు రవలసిన 4,8 రేలు ఈశ్వరారాధన జరిగిందంటున్నారే, డి. సి. బి. సుమాస్తానంపి అరెక్కులు పదకోగా తన్కీచేయి స్తారా ఉత్తరవ్వుడ పే హ్కార గారు నిజం తేలుతుంది.

—అంతర్యుడు.

National Indian Life Insurance. Co. Ltd.

Managing Agents:-
MARTIN & CO.,

12, Mission Row,
CALCUTTA.

RESULT OF 1934 VALUATION.

Reversionery Bonus of Rs. 62-8 per Rs. 1,000 for the Quinquennium 1930-34.

On all with Profit Policies in full force on 31st December, 1934,

INTERIM BONUSES ALSO DECLARED.

In thirty years of efficient and honest service of the Company has attained an outstanding position amongst Insurance Companies in India.

Total Assurances in force about Rs. 2,00,00,000
Annual Premium Income over Rs. 10,00,000

YOUR future is SAFE with the
National Indian Life Insurance Co. Ltd.,

For particulars apply:—
T. V. RAGH[illegible]

చిత్తూరు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్ష పదవి.

టి. కన్నయ్య.

సుందరరాజయ్యంగారి 14 తేది ఆంధ్రపత్రికలోని వ్యాసంతూచి దుఃఖాశ్చర్యనిమగ్నుడ నయ్యాను.

రెడ్డిగారు ఆంధ్రవిశ్వకళాపరిషత్ ఉపా ధ్యక్షులు కావడం చిత్తూరుభాగ్యం సంశేహంలేదు. తిరుగా చిత్తూరుజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షపదవి ఎవర్ని వరిస్తుందా అనేదే ముఖ్యప్రశ్న. దీన్కే ఆంధ్ర దేశం ఎదురు చూస్తున్నది. నాకుకూడా యీ రెన్నికల్లో కాస్తోకూస్తో సంబంధం ఉండడంవల్ల నాకునోఖావాన్ని కూడ నివృరిపటంగా, నిర్మొగ మాటంగా విన్నవిస్తున్నందుకు క్షమించాలె.

గోపాలురెడ్డిగారు, అనంతశయనం అయ్యంగారు మదనపల్లెకుపోయి ప్రముఖులతో మాట్లాడి నారని, యిరుపక్షాలు టి. యన్. రామకృష్ణారెడ్డి గారినే ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకొన్నారని 12 తేది ఆంధ్రపత్రికలో మదనపల్లి విలేఖరివ్రాతలుచూచి దిగ్భ్రమచెందినవాణ్ణి.

ఈ రామకృష్ణారెడ్డిగారి దేశసేవనుగూర్చిరెండు ముక్కలు:—వీరు అసెంబ్లీఎన్నికలలో కాంగ్రేసు అభ్యర్థి [illegible] అయ్యంగారి నెదిర్చి—అంటే కాంగ్రేసు నెదిర్చిపోటీచేసి ఓడిపోయ్యారు. మొన్నటిచిత్తూరు బోర్డుప్రెసిడెంటు [illegible] లో తిరుపతి దేవాలయ కమీషను పదవి [illegible] లో కాంగ్రేసు పక్షానికి వ్యతిరేకంగా బొబ్బిలిదొర కనుయాయు [illegible] రఘునాధరెడ్డిగారికి బాసటైనవిన ఉదం తాన్నింకా పాఠకులు మరువలేదు. ప్రెసిడెంటు ఎన్నికానంతరం అపోజిషన్ లీడర్ రెడ్డిగారు కాంగ్రేసుతీర్మానాల ఎదిర్చిన దుశ్చరిత్రయింకా విస్మరింపబడలేదు. సి. ఆర్. రెడ్డిగారి మనస్సును ఈరాచబీయరంగమునుండి విరమింపజేసిన దీరెడ్డిగారే జస్టిసు మెంబర్లచేత, కాంగ్రేసు బోర్డుసభ్యులను కాళహస్తి మెంబర్లచేత కాంగ్రేసుసు అర సహా [illegible] రామాయణ ప్రమాణాలు చేయించిన దీరెడ్డిగారే. హిందూదేశమంతా యేకగ్రీవంగా ఆమోదించి ఆచరణలో [illegible] పాఠశాలలో హిందీ నేర్పవలెనన్న కాంగ్రేసువారి తీర్మానాన్ని యెదిర్చి దిరస్కరించాన్ని చిత్తూరుజిల్లాలో నెల కొల్పిం దీరెడ్డిగారే. హిందీప్రవేశాన్ని జస్టిసు బోర్డుచే 10 ఒప్పుకొని ఆచరణలో పెట్టాయి. ఆంధ్ర, తమిళ, తిరువాన్కూరు, మైసూరు విశ్వ విద్యాలయాలే మెచ్చుకొనగా ఈజిల్లామాత్రం యింతమాత్రపుదేశసేవ చేయుటానికి మొగ్గకపోవ డానికి యీ రెడ్డిగారూ, వీరిరామాయణ ప్రమాణ మెంబర్లే బాధ్యులు. కాళహస్తి, నగర్వాతంత్ర్య పోరాటంలో త్యాగం జూపి సంపాదించినకీర్తి ప్రతిష్ఠల కన్నలి, అయ్యర్, మెంబర్ల మఖతా దుమ్ములోగలిపించిన దీరెడ్డిగారి నిరంతరకృషియేకదా!

ఇట్టిదేశసేవాధురంధరుడు ఆదేవాలయ కమీ షనరుగా ప్రాతిపదించి [illegible] ఆంధ్ర ఆ త్యేశ్ పుల్లగానన్నకని కాంగ్రేసు [illegible] యింత పాఠకోపీ [illegible] రెడ్డిగారికి సమర్పిం చేట [illegible] [illegible] రెడ్డి గారి [illegible] [illegible] సర్వ [illegible]

కేసరి రత్నత్రయము

లోధ్ర

గర్భాశయరోగ నివారిణి

శ్రీలకు గలుగు యిబుకులు, బహిష్టు కానందుట, అకాలబహిష్టు, [illegible], కడుపునొప్పి, [illegible], సంతాన హీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, మానసి కాతము, [illegible], అరిగోట్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ సర్వవ్యాధులను కుదురును.

వెల 12 ఔ॥ లు 3; 6 ఔ॥ లు 1-10-0

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము

ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, పొడుగజులు, మేహవ్రణములు, [illegible], నిస్సత్తువ, కడుపులోమంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమునకు కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెల 12 ఔ॥ లు 3; 6 ఔ॥ లు 1-10-0

అర్క

సర్వజ్వర నివారిణి

వాత, పిత్త, కఫ, విషమ, తీవ్ర [illegible] ఆగంతుకాది సమస్త జ్వరములను ని[illegible]

వెల 6 ఔ॥ 2-8-0; 3 ఔ॥ [illegible] 1 ఔ॥ 0-8-0

కేసరికుటీరం
ఎగ్మూరు :: మద్రాసు

హోల్ ఏజంట్లు:-
మెసర్సు సీతారామ జనరల్ స్టోర్సు,
మెయిన్‌రోడ్డు, బెజవాడ.

గ్రహ పోరాటంలో నిర్బంధవాసాన్ని సహించి నవదీరిన రత్నాలున్నారు. అలాంటివారిని వెద కండి. ఆ సుందరరామయ్యంగారి త్యాగంమాటారా ఉద్యోగాన్ని కాలదన్నారు. జమీందారు నెదిర్చారు కైతు సంఘంలో నాయకులై నిల్చారు; ఏకైక నాయకుడుగా తప్పం ప్రాంతాన్నుండి సత్యా గ్రహ సమరంలో దూకి కృష్ణజన్మ స్థానములంక రించారు. నేటి జిల్లాబోర్డులో వారి తీర్మానాలు వారిసేవ అవసరం. కాబట్టి వీరికేల అధ్యక్షులు చేయకూడదు? నిరుపమ త్యాగధన; కృష్ణ కాం గ్రసు సేవకుడు; ధర్మాత్ముడు; ఈ రాచబీయమున అరి తేరినవారు; సి. ఆర్. రెడ్డిగారికి మిత్రుడుంగా మండి కాంగ్రేసుకీర్తి, ప్రతిష్ఠలకై పోరాడినవారు గాక విరసావాద్యులవారున్నారు. వీరికేల యీ పట్టము కట్టకూడదు? నారాయణరెడ్డిగారి విష యమా ఆది పాఠకీ దృష్టికిందనే చూసుకు న్నారు మందలించులు. కాని వారిచేత నూచిం పజాలక పోయినందులకు మన్నించగోరెద.

ఈ విషయాలివి. ఆర్థపడి పప్పులో కాలే స్తివాకే చేలూరు. పక్షమనోదారిత. వరిగోలు బోర్డుల ఆలోచించి కార్యములకు దక్షతావ చర్చలు చేసిలో పదాలనిత్తుంది. కొత్తవా దూరి నవారిపై యింతవెద్ద భారాలుకారే పెట్టకుండు. యీ వ. రత్నలో రెడ్డిగారు ఇంకమాత్రం యొగా దూరేంత ఆలోచించి కార్యకారు కాదనే తెల వనుకుంటా. చిత్త స్పృతియిదే అన్నకాలం మెందు తేదా?

వసంత వేళ.

నారపరెడ్డి రామిరెడ్డిగారు.

ఎరుపు పూవుల రంగైన చీరగట్టి
మాధవ ప్యాము ప్యారిత మధురకేళి
కేళి వనపుల వనలక్ష్మి ప్రీతిగొలిపె
కలువ లేమోలు జగమెల్ల తొలకరింప.

చైత్రు డైనందు బూని వసంతమూర్తి
ఆమని చెంచెను మొయ్యార మరసి యరసి
ముగ్ధరో భూగాలకన్నెకే పులకరించి
పరవశము తె.ది విశ్వమే మరచినారు.

ఏ మహానంద కల్లోలకేళి మాలి
విరియ బూసెనో స్వర్గీయ పరిమళంబు
వనము వనమెల్ల నవోత్సవంబు పూర్వ
నలముకొన్నది మనతోమ నిలయమగుచు.

మధువు గ్రోలిన మైకంపు మత్తుచేత
పూల పుప్పొడి దుమ్ముల పొరలి యాడి
భ్రమర యువకుడు వీణ తీగల గదల్చి
విశ్వ మోహనంబుగ శ్రుతి చేసినాడు.

పిక కుమారుడు గాబోలు ప్రేమ కలిత
మెత్తి తీయగా హాయిగా యింత జగము
పరవశముకొంది పాటలో కరగిపోవ
భ్రమర యువకుని శ్రుతిగల్పిపాడుచుండె.

ఏ కుసుమ సౌరభాల వహించి యెట్టి
కలపు గానాల వీచె నీ మైద గాలి
పేరటామని మత్తులో విశ్వమెల్ల
కన్ను లరమోడ్చి యానంద కలల తేలుగు.

ఈ వసంత దివ్యాంకమం దే నొకంద
ముండ్ల తీగరో ఈ గచ్ఛపొదల నడుమ
దిని, దివాంధమువలె దుఃఖరవ మొనర్తు
కర్మలోమున్గి హీనులె నన్నిట్లుకేయ.

(మధువనము)

నెల్లూరులో అనార్కలి

14 తేది సాయంత్రం, సింహపురి ప్రెండ్సు యూనియన్ వారు "అనార్కలి" ప్రదర్శించారు. నాటకాన్ని చాలాభాగం కవిగారే అభ్యాసం చేశారు. కొరవా పరవా మనవారు. కట్ చేసిన భాగాలు అతుక్కోలేదు. నటులకు పోర్షన్సు రాకపోవడంకూడ కవి తప్పుగాదు. అప్పటమైన ఆంధ్రాన్ని చెట్టాడు మహమ్మదీయ కురక సాహెబులకు. హిందూ సంఘాన్నుండి అప్పుడే కన్వర్టయినారనే యీహా గాబోలుకవి!! రెడ్డి, అగ్నిహవ్రకవర్తి పాత్రానికి గాకపోయినా తెలుగు శుకహోధారగల మహమ్మదీయ పాత్రధారణకు అందగాడుగా ఉన్నాడు. సలీమ్ కృత్రిమ మీసాల నాశ్రయిస్తే బాగుండేదేమో! భామ మారి కేసరి నటనాకౌశలం మెచ్చతగింది! అనార్కలి టోకాశేరు అతనికేం తప్పుంటిపాపం! అంబరరాజకుమారి అదియొక చక్కని శారీర సౌష్టవంగల అందమగు శిలావిగ్రహం. చెన్నారు సోక్నియాకు పాట కలకాలంలేకుండా శేశారు. సిపాయీల రూపురేఖా విలాసాలకుత్తేడు భావలో మార్పుండాలనింది. పై విషయాలబట్టి నాటకం మెరుగో తరుగో మీరే ఊహించు కోండి.

—ప్రేక్షకుడు

నెల్లూరు తాలూకా పట్టాల బట్వాడాలు

ఎస్టేటువారి అక్రమములు

వెంకటగిరి ఎస్టేటులో చేరిన గ్రామాదులలో పట్టాలోవుండే రేవ వరకును తీసివేసినారని పట్టాలు తీసుకోగూడదని రె.దుదషాలు రైతు పత్రికలో ప్రకటించియున్నారు. యీ పట్టాల విషయంలో మా గ్రామాధికార్లకు కలిగిన పోరాటం గురించి యిదివరకే రైతు పత్రికలో ప్రకటించబడి వున్నదిగదా, అట్టి పోరాటంలో గెలు పొందబడిన గ్రామమునసబ్ పట్టాలు బట్వాడా చేయవలెనని విశ్వప్రయత్నములు చేసినారు కాని ఆయనఆట సాగక ఒకపట్టా అయిన రైతు తీసు కొనివుండలేదు. అంతట కృతయుగం ప్రథమ పాదంలో వుద్యోగంలోచేరిన రివిన్యూ యిన్స్పెక్టరు ఎండ్లూరు సీతారామయ్యింగు అనే వారు పంకెల రసపుత్ర వీరుని సహాయంతో దౌర్జన్యంగా ప్రవర్తించినా ఒక్క పట్టాగూడా బట్వాడా చేయలేక పోయినారు. దౌర్జన్యం సాగక యేదో మాయమాటలు చెప్పి మెట్ట పట్టాలుకొన్ని మాత్రం బట్వాడా చేశినారు. పట్టాలోని రేవ కలం తీసివేసినారని ఎస్టేటువారు ముందుసంగతి ఆలోచించక పంతోమంతో న 1848 ల్ని సుక్షీకస్తు దార్జి చేసినారు. అంతట మెట్ట పట్టాలుగూడా రయితులు తీసుకోవడం [illegible] చేసినారు వరకు తీసివేయబడిన పట్టాలు రైతు[illegible] తీసుకోకముందే ఎస్టేటువారు యిటువంటి అక్రమము చేసినారే, పట్టాలు తీసుకొన్నట్లయిన యికను యేమిబాధలు పెట్టుదురో అని గ్రామంలో ఎక్కడచూచినా యిదేమువ్వట్లుగా చెప్పుకొనుచున్నారు. పట్టాలు బట్వాడా కాలేదని సుక్షీదార్జి అయినదని యేమి చేయుటకు తోచక గ్రామమునసబ్ వారి నామ స్మరణ చేయుచున్నారు అనుదినము. యిప్పటికి అయినా రైతులను కష్టపెట్టక వుండుట మంచి దని గ్రామమునసబ్ మనశ్శాంతి పరచుకోవడం మంచిది. తహశీల్దారుగారు దివాన్ పేష్కారుగారు పట్టా బట్వాడా విషయంలో యిటీవారు అలిసీనియా వారిమీదికి యుద్ధమునకు వచ్చినట్లు వీరున్నూ మందీమార్బలం మందుగుండు సిద్ధపరచుచున్నారని, ముందుగా నగిరి నౌకర్ల పట్టాలు తక్షణం తీసుకోవలసినది అని రణభేరి వాయించినారు. యీ మధ్యను హుజూరు ఆఫీసరులోనుంచి దివాన్‌గా మార్చబడిన నాయుడు గారు నెల్లూరు విజయం చేయగా వారితో రయితులందరు చెప్పుకొన్నందుకు చెవిటివాని ముందు శంఖం పూరించినట్లయినది. గనుక ఎస్టేటువారు పట్టాలో రేవ వరకును తిరిగి చేర్పించి అచ్చు వేయించిన్ని న్యాయమైన సుక్షీదివమన్ యిచ్చిన్నీ, యీ ఆర్థిక పరిస్థితులలో హాహాకారములు సకు కుంగిపోవుచున్న రైతులను రక్షించుట న్యాయం, ధర్మం, అట్లులేక అధర్మ పరిపాలనలోకి దిగిన యెడల వెంకటగిరి ఎస్టేటులోని రైతు సోదరులందరు ఒక్క పట్టానైనా తీసుకోకుండా వుందురని ప్రార్థించుచున్నాను.

—ఒక రైతు

To join as subscribers
for 'Sunday Times'
'Ananda Vikatan'
Please apply to—
M. A. RAJAGOP[illegible]
Trunk R[illegible]

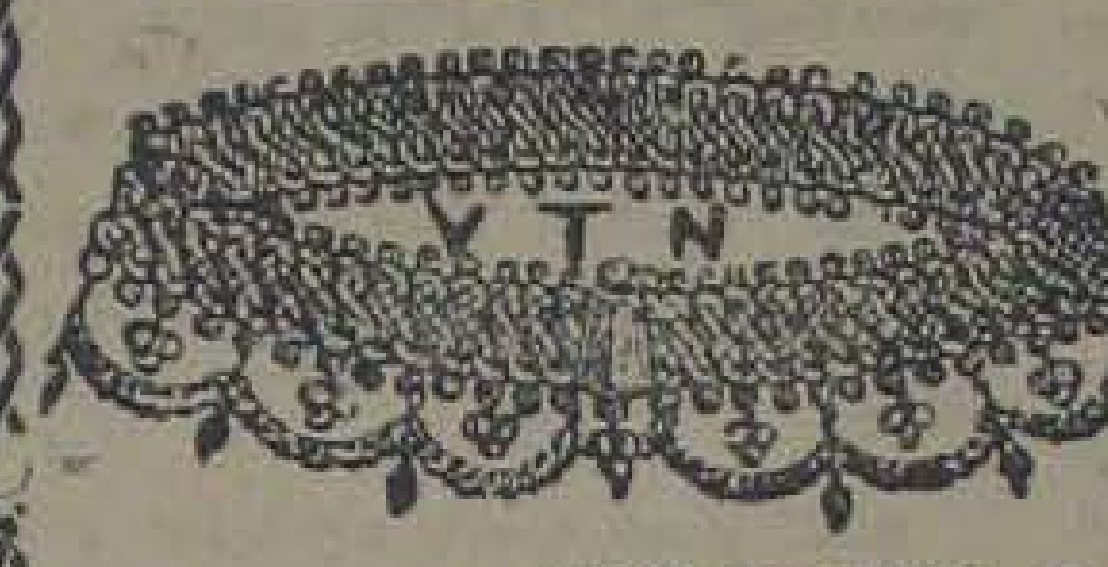
వివిధరకముల స్వర్ణ, రజిత, ఆభరణములకు సుందరమైన,
సామానులకు నమ్మకమైన వర్తకులు

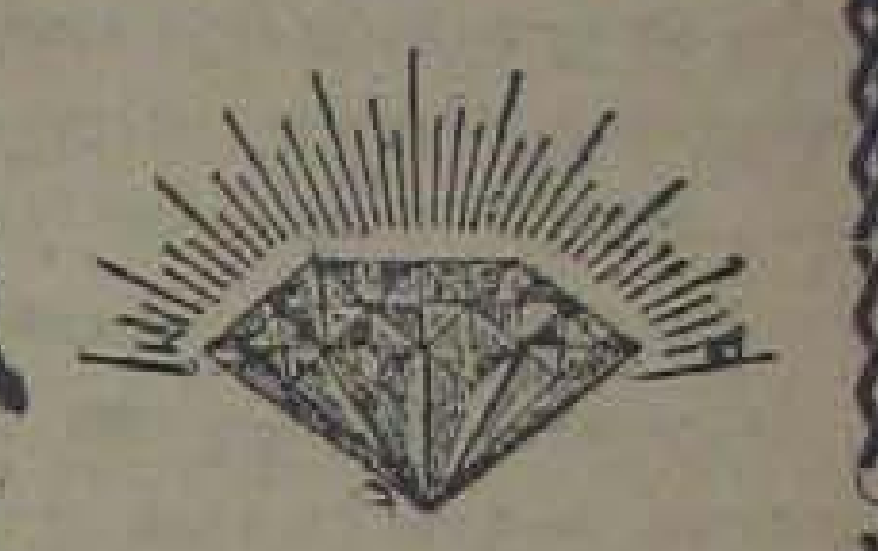
శేటు వర్ధాజి తారాచెందు కంపెని,

ది ఇండియన్ కెమికల్ డైమండువర్క్సు రంగూనువారి ప్రతినిధులు
నెం 421 చిన్నబజారు - నెల్లూరు.

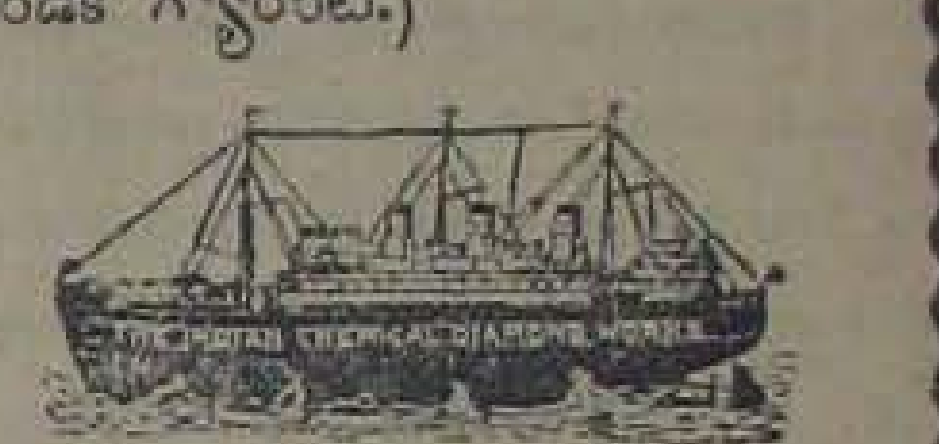

(నవర బంగారుకు వెండికి గ్యారంటి.)

యీ స్టీమరు రిజిస్టర్డు ట్రేడు మార్కుగల అసలు

రంగూను కెమికల్ డైమండ్సునే ఉపయోగించుడు.

వరా:—బంగారు వెండినగల తాకట్టుమీద సరిపైన వడ్డీలకు సైకం యివ్వబడును.

స్టౌ బీడి

ఒకసారి పీల్చి పొగాకుయందలిసువాసన గమనింపుడు

మదనామృతము.

సమస్త శుక్రదోషములు, బలహీనము, నిస్సత్తువల మాన్పి బలము, వీర్యము, ఉత్సాహము, సంభోగశక్తిని వృద్ధిచేయును. 2 డబ్బీలు చాలును. డబ్బీ రు. 1—4—0

మకరధ్వజము.

అనుపాన భేదములచే సమస్తరోగముల నిర్మూలనము చేయును.
తులము 1-8 రు 8-8-0. కేటలాగు ఉచితము
ప్రజామిత్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి, చందలూరు.
[illegible], గుంటూరుజిల్లా.

కర్షకుల జీవితంలో నూతన శకం

రైతాంగమున కవసరమగు విద్యావిధానము.

ఆంధ్ర రైతాంగ విద్యాలయపు మూడవ సంవత్సరపు సమావేశము.

(ప్రేక్షకుడు.)

ఆరంభ కాలాన్నికి ఆంధ్రులు అరక పోత దారులనే నైతేమి మించిపోయినారా అనిపిస్తున్నది నేటి ఆంధ్ర రైతాంగ విద్యాలయపు విద్యార్థుల బృందాన్ని చూస్తూవుంటే. సంవత్సర సంవత్సరానికి అభివృద్ధి చెంది, రంగాగారు అంటున్నట్లు ఏ అర్థ వుష్కరానికో కర్షక కుమారులంతా ఒక్కసారిగా నేటి విద్యావిధానాన్ని, యువకులందర్నీ శిలవ్రతములు లాగు చేస్తున్న నేటి విశ్వవిద్యాలయాలు మొత్తంగా రద్దుకాబడి కార్మిక కర్షకుల వుపయోగపడునట్టి ఒక రైతాంగ విశ్వవిద్యాలయము కావాలిఅని ప్రపంచానికి ప్రకటించు తారుఅనే ఆశ నిన్న మొన్నటివరకూ నాకుఉంది. ఇప్పటికినీ ఆశలన్నీ నిరాశలు కాలేదు గాని అనుకున్నంత, అశించినంత సంతృప్తికరంగా లేదు మన ఆంధ్ర రైతుబృందముయొక్క నడవడి. ఆచార్య రంగాగారు గత 10, 12 సంవత్సరాల నుంచి అతి దీక్షతో పనిచేస్తు ఉన్నప్పటికినీ, తాము రైతులము, భూభారమంతను మోయవలసిన బాధ్యత తమ మైననేఉంది, తమ యజమానులు, అహిములు మాదిరిగానే రక్తం, మాంసంతో కూడుకొనిఉన్న వ్యక్తులమని ప్రకటించేలాగు తయారుచేయ గలిగినప్పటికినీ ఇంకా హెచ్చు తగ్గుల భావాలతో బాధపడుతూ సంఘంలో తదితరులతోపాటు తమకునూ సమాన స్థానం కలదు అని తమ హక్కులను ధృఢపరచుకొనగలుగు శక్తి రాకుండుట శోచనీయం. ఇందుకు ముఖ్యంగా బాధ్యులు కర్షక కుమారులు. భూస్వామ్య పరాయణులు మన తండ్రులు తాతలు. మార్పే ఈ యుగధర్మం అని అంగీకరింపరు. తామందలి యదార్థాన్ని, ప్రస్తుత సంఘంలో జరగాల్సినమార్పు అవసరాన్ని గుర్తించి తమ తలితండ్రులకు ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంఘిక మోక్షాన్ని సంప్రాప్తింపచేయు బాధ్యత రైతు యువకులపై ఉంది. ఈ యువకులే తమ విధిని గుర్తించి, తమ ధర్మాన్ని నెరవేర్చవలసి ఉంది. ఇప్పటికైనా మించిపోలేదు.

నేటి విద్యాలయ ప్రారంభంలో ఉన్నంత ఉత్సాహం ప్రస్తుతంలేదు. రోజులు గడచిన కొలది, ఆచార్య రంగాగారి ఉపన్యాసాలు వినిన కొద్ది ఉత్సాహం నిర్వీర్యమై పోయింది. క్లాసు కొంచెం పల్చగా ఉందన్న కొరత తేలింది. ఇప్పటికి ఇతర గ్రామాలనుంచి 10 మంది విద్యార్థులు వచ్చారు. ఇతర ప్రాంతాలవారూ అర్థిస్తున్నారు. అపుడపుడువచ్చి ఉపన్యాసాలను వింటూన్న యువకులు ముగ్ధులౌతున్నారు. మొత్తం ఈ సంవత్సరం కూడా 20 మంది తయారవుతున్నారు.

ఉత్సాహ[...]లు.

విద్యార్థులు అ[...]మంది రాకపోయినా వచ్చిన యువకుల్లో ఉపన్యాసాలిచ్చే నాయకులలో ఏవిధం అయినటువంటి ఉత్సాహం గాని కన్పించటంలేదు. దీనికంతకు ముఖ్యకారణము అసలు విద్యావిధానంలో కలిగినమార్పే [...] చెప్పాల్సిఉంది.

మొదటి సంవత్సరం గాంధి తత్వాన్ని ఆధారంచేసుకొని, కార్మిక కర్షకుల హక్కులను నిలబెట్టుకొనేందుకు అవసరం అయితే కాంగ్రెసు నాయకులతోనే, కాంగ్రెసు తత్వాన్ని వదలకుండా, కాంగ్రెసు సంస్థను ధిక్కరించకుండా, లడాయి పెట్టుకొని వారిపైగల బాధ్యతలను గుర్తించేలాగున చేయాలి అనే ధోరణిలో శిక్షణ జరిగింది.

రెండో సంవత్సరంలో విధానంలో కొంచెం తీవ్రత హెచ్చింది. సాంఘిక వాద దృక్పథంతో చూడటం ప్రారంభించారు కార్మిక కర్షకుల ప్రతి ఒక్క సమస్యను. నిదురమత్తులోనున్న కార్మిక కర్షకులను తలకొట్టడానికే ఉపకరించుతుంది కనుక అంతవరకే దాన్ని ఉపయోగించుకొని అసలైన సాంఘికవాద సిద్ధాంతాలనే అనుసరించాలి అని నిశ్చయించుకున్నారు.

ఈ సంవత్సర కార్యక్రమం అంతకంటే తీవ్రముగాఉంది. గాంధి తత్వాన్ని పునాదిగా చేసుకొని, సామ్యవాద విధానంగా ఏర్పర్చిన కమ్యూనిస్టు ఆశయాలను అంగీకరించటానికి తయారయ్యారు. కార్మిక కర్షకుల మోక్షాన్ని సాధించటానికి అవసరమైన యువకులే తర్ఫీదును పొందుతూ ఉన్నారు.

విద్యాలయ ప్రారంభంనుంచే ఇది ప్రారంభమైంది. గత రెండు సంవత్సరాలలోను ప్రారంభకులు సామ్యవాద సిద్ధాంతాలను పూర్తిగా అంగీకరించుతూ దీవింపలేక పోయారు విద్యార్థులను. కాని ఈ సంవత్సరం ప్రారంభకులలోనే గొప్ప మార్పు జరిగింది. అధ్యక్షతర కామేశ్వరరావు గారు ప్రారంభోపన్యాసం గమనార్హముగ నున్నది. వీరు జాతీయవాది. సామ్యవాద సిద్ధాంతాలలో హెచ్చు నమ్మకం ఉన్నట్లు కన్పించదు. నిన్న మొన్నటి వరకూ కూడా శ్రోత్రియ కాంగ్రెసువాదుల్లో ఒకరుగా ఉండేవారు. విద్యాలయ ప్రారంభం అప్పుడే తమ నమ్మకాలు, విశ్వాసాలలో మార్పులు కలిగినవని తామునూ అందరితోపాటు సామ్యవాదినని ప్రకటించుకో గలిగారు.

వీరిలో ఇంతటి పరివర్తన కలగటానికి ఇంత ఉద్రేకం పుట్టేందుకు తమ ఎదుట నిలబడిన కార్మిక కర్షకుల యువకులే ముఖ్య కారణం. "అహింసా పరమోధర్మః, సత్యంవద ధర్మంచర" అంటూ శ్రీరంగనీతులను చెప్పటం ప్రారంభించితే కార్మిక కర్షకుల కేమాత్రం సంతృప్తికరంగా ఉండేదని గ్రహింపకలిగారు.

ఆంధ్ర దేశంలో ఈనాడు సామ్యవాద సిద్ధాంతం ఇంత ప్రచారంలో ఉందీఅంటే, ఆంధ్ర రైతాంగ విద్యాలయమే కారణం. ఇతరుల మాదిరిగా, కమ్యూనిస్టు, సోషలిస్టులని ఆంధ్ర రైతాంగ విద్యాలయంలో తయారైనవారు ప్రకటించుకొంటూ బయల్దేరి పోవచ్చు కాని వారి అసలు తత్వం అది. వారు ప్రచారం చేస్తున్న [...]

బొబ్బిలి సంస్థానం: కవిటె ముఠా రైతుల కష్టాలు.

1935 సం॥ వరి సస్యములు కోతలు అయిన తరువాత పెసరు సస్యముపైని విపరీతమగు వర్షములు కురియుటచేతను చాలావరకు నష్టము కల్గినది. అదే సమయములో చెరుకు గానుగులు ఆరుతూవుండగ వర్షించుటవలన చెరుకు గానుగులకు బెల్లమునకు కూడా చాలా నష్టము వాటిల్లినది.

1936 సం॥ రెండవ కారు సస్యము చిక్కెడ చెరుకు రైతులు క్రయ ప్రయాసలకోర్చి వేసిరి కాని నీటి సదుపాయములేక యెండిపోవుచున్నవి. సరేకదా మనుష్యులు త్రాగుటకు నీరుకూడా లేక చాలా బాధలు పడుచున్నారు. యిందుకు సహాయముగా యెండలు చాలా జాస్తీగా నున్నవి.

యీమధ్య ఆదవరం శిస్తులు వసూళ్లకు పోలీసువారి కుమ్మక్కుతోవచ్చి రైతులను భయపెట్టి చీలదీసి వసూళ్లు చేసిరిగాని యీ 380 కు రు 9500 శిస్తులో రు 7000 మాత్రము వసూలు చేయగల్గిరి. వీరలకు రైతుల రక్తమాంసములు పిండగా అంతవరకు వసూళ్లు అయినది. రైతులకు భూతాదుల నిమిత్తం ధాన్యం లేక అల్లాడిపోయని ఏడ్చుచున్నారు. రెండవకారు చిక్కెడ ఫలించునను ఆశలేదు సరేగదా కొండ వాలుకకు ముందువేసి వున్న నాలుక వూడిపోవునేమో యన్నట్లు చిక్కెడపంటకు అనిస్తే. ముందు పండవలసిన వరిపంటకు నష్టమువచ్చే సూ[...]కన్పించుచున్నవి. విత్తనములు కొలి పన[...]కూడా నష్టమువచ్చి మాగతియేమని సంస్థానం ఉద్యోగస్థుల వద్దకు గా యేటిలో నీరు లేకపోతే మేమేమిచేస్తామనిరి. సంస్థానంవారి చిక్కులకు భయపడి ప్రభుత్వము వారికి పిటీషను మూలముగా విన్నవించుకొనజాలరైరి. ఒకవేళ విన్నవించుకొనినను లాభము లేదు.

పాత దివానుగారగు జే॥ మల్ల్యారెడ్డిగారు గతి రెండు సంవత్సరములు రు 1 కి 0-2-0 ల రిమీషను యిప్పించినారు. క్రొత్త దివానుగారగు కో. వ్యస్ రెడ్డిగారు రిమీషనుమాట తలపెట్టకూడదనిన్నీ మీరు మాసంగతు లన్నీ పత్రికలలో ప్రచురణచేసిన మాకేమి భయములేదనిన్నీ యీ మధ్య సంకిలి మకాంలో సెలవిచ్చిరి.

కవిటె ముఠా జాగీరుదారు గారగు సుంకరపల్లి సీతారామస్వామిగారు రైతుల కష్టములను విచారించక అమాయకులగు రైతులకు అన్యాయ తుల్యములగు పలుకులచే పోటీలుపెట్టి రైతులను చీలదీసి శిస్తులు వసూలు చేయుటలో వీరికిగల చాకచక్య మరెవ్వరికి లేదని చెప్పవచ్చును. వీరు కవిటె తానాకు వచ్చినది మొదలు యింతవరకు రైతులకు ఒక్క వుపకారమైనను చేసిన పాపాన పోలేదు. తేయేల వారు ఆడినదే ఆట పాడినదే పాట. పరిపాలనా నిరంకుశత్వమునకు మేర లేదు.

యిక 10 రోజులలో వర్షము కురియకున్న రాయలసీమ క్షామముకంటె మిక్కుటమగు క్షామ భాద కల్గుటకు సందియముండదు. కవిటెముఠాకు ఘోరము వాటిల్లును.

ఆదవరం సెటల్ మెంటు నాటికి 15 సంనుండి వాయిదాల పైని వాయిదాలు విచారణలపైని విచారణలు తీర్పులపైని తీర్పులు, పిటీషనులపైని పిటీషనులతో జరుగుచున్నవిగాని యింతవరకు పర్యవసానం తేలటలేదు. ప్రస్తుతం జిల్లా కలెక్టరు వారి కజాపరములోనున్న 15—4—36 తేదీని [...]నది. విచారణాం[...] లేదు.

జమీనా రైతు నాయకులు కవిటె ముఠాపైని శ్రద్ధవహించినగాని యికముందు చాలా ఘోరమగు కష్టములు వాటిల్లుటకు సందియముండదని యిందు మూలముగా విన్నవించుకున్నాడ.

—ఒక రైతు.

ఎస్టేట్సులాండు ఆక్టు.

1936-వ సం॥ వరకు అన్ని సవరణలున్నూ ఇనాముల బిల్లున్నూ చేర్చి, అన్ని వివరణములున్నూ, యీ ఆక్టుకింద వ్యవహారములను లిమిటేషనుకాలము తెలియగల షెడ్యూల్సు తో తెలుగున వ్రాయబడి చక్కని బైండు చేయబడినది. ఆర్డరుతో సొమ్ముపంపువారికి పోస్టేజి సహా రు. 1—8—0 లు V. P. గా పంపగోరు వారు రు 0-8-0 లు పోస్టు టికెట్లు అడ్వాన్సు పంపవలెను.

మేనేజరు:—

తెలుగు లా జర్నల్ ఆఫీసు.

మహాళాదిసుగంధతైలము

తలమెరుగునకు వుపయోగించుకొన్న పార్శ్వశిరో తలనొప్పి కండ్లమంటలు చిరకాలమునుండి బాధించు తలనొప్పులను నివారించి వెంట్రుకలను కుచ్చులవలె పెంచును.

4 ఔన్సుల సీసా రు .0_8_0.

తిమిరభాస్కరాంజనము

కండ్లకు కాటుకగా నుపయోగించిన మసకలు రేచీకటి, తిమిరములు, నీరుకారుట (క్యాటరాక్టు) చూపు తగ్గుట రెండుగా కనుపడుట మొదలగు చూపునకు సంబంధించిన కంటి వ్యాధులను పోగొట్టును.

విశ్వనాథ ఆయుర్వేద వైద్యశాల,

హెడ్డాఫీసు కోవూరు. బ్రాంచి ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు

కూష్మాండ లేహ్యము.

ఇయ్యది, ఎండాకాలమున కలుగు అత్యుష్ణ వ్యాధులరానీయక, శరీర దురూష్మమును శాంతిపరచి, అత్యుష్ణముచే, చేతులు, కాళ్లు, కండ్లమంటలు, సర్వశరీరతాపము శరీరము కుష్కించుట, ముక్కు, నోరు, గుహ్యభాగములనుండి రక్తస్రావమును కట్టించు, రక్త పిత్త వ్యాధిని కాసరోగమును, ఆరంభ క్షయరోగములను దుమమాడి శరీరమునకు సమశీతోష్ణము నొసగి సప్త ధాతువృద్ధిని గల్గించు ఉత్తమౌషధము.

పాలామిశ్రి, సఫేద్మిశ్రి, శతావరి, మున్నగు ప్రకృతిహితములైన రసాయన ద్రవ్యసమ్మిళితము.

1/4 సేరు రు 0-18-0 1 సేరు రు 1-0-0.

చంద్రకాంతి తైలము (బ్రై రత్నాకర) 4 ఔన్సు లు రు 1—8—0 లు.

తయారువారు:— మేనేజరు, యం. క్రిష్ణయ్య,

ఇండియన్ మెడికల్ ప్రాక్టిషనర్,

భారతాయుర్వేద ఫార్మసీ,

నవాబుపేట నెల్లూరు.

దివి తాలూకా రైతుసంఘ ప్రచారము.

దివి తాలూకా రైతు సంఘ ప్రచారకులగు శ్రీయుత గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్యగారు, కామిశెట్టి వెంకటప్పయ్యగారు, కర వెంకటేశ్వరరావుగారు, గొట్టిపాటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు 9 తేది ఉదయం నిమ్మగడ్డ, చిట్టూర్పు గ్రామములకు విచ్చేసిరి. ఆయాకట్టు పరారాజాను గురించియు, రైతు సంఘముల ఆవశ్యకతను గూర్చియు, బహిరంగ సభోపన్యాసములు చేయబడెను. రెండు గ్రామములలోను రైతు సంఘములను స్థాపించి మధ్యాహ్నం కొక్కిలిగడ్డ గ్రామము చేరిరి. 2 గంట బహిరంగసభ జరుపబడెను. రైతుసంఘ స్థాపనానంతరం ప్రచారక వర్గమంతయు చల్లపల్లి వెళ్లిరి. 10 తేది ఉదయం శ్రీయుతులు గొట్టిపాటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు, కామిశెట్టి వెంకటప్పయ్యగారు కర వెంకటేశ్వరరావుగారు, కొల్లిపాటి రాజేశ్వరరావుగారు, గొర్రెపాటి చిన వెంకటసుబ్బయ్యగారు, పాగోలు, మేకావారిపాలెం గ్రామములలో బహిరంగసభలు జరిపి రైతు సంఘములు స్థాపించిరి. మధ్యాహ్నం వక్కలగడ్డ, పురిటిగడ్డ, కొత్తమాజేరు గ్రామములలోను రాత్రి పెదప్రోలు, రావివారిపాలెం గ్రామములలోను, బహిరంగసభలు జరిపి ఆయాకట్టు పరారాజాను గురించియు, రైతు ఉద్యమమును గురించియు ప్రబోధ మొనరించిరి. ప్రతిగ్రామములోను రైతు సంఘము స్థాపించబడెను.

11 తేది ఉదయం పై ప్రచారక వర్గమంతయు కోపిశెట్టి, మొరకనపల్లి, ఓలేపల్లె అగ్రహారం గ్రామములలోను మధ్యాహ్నం పెదకళ్లేపల్లి, పెదయాదర, చినయాదర, భోగిరెడ్డిపల్లి గ్రామములలోను రాత్రి మాజేరు, మంగళాపురం గ్రామములలోను బహిరంగ సభలు జరిపి రైతు ఉద్యమమును గురించి ప్రబోధ మొనర్చబడిన మీదట రైతు సంఘములు స్థాపించబడెను.

—వడ్డి రంగారావు

రోడ్లు: నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు ఉదాసీనత

శీలం సుబ్బరామానాయుడు.

ముత్తుకూరు రోడ్డు 8.వ మైలువద్ద నుండి వరకవిపూడిరోడ్డును, ముత్తుకూరు కోడూరు సంధిరోడ్డు విషయమై, యిప్పటికి రెండుసంవత్సరములనుండి ప్రజలకుండు కష్టనష్టములును, బోర్డువారి వుదాసీనతయు నిరూపించి, రు జ వా న ర్చి నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టు బోర్డువారి వుదాసీనత అనువ్యాసమును జమీన్ రైతాది ప్రజాపత్రికలద్వారా గగ్గోలుపెట్టి,ఆందోళన మొనర్చినందుకు ఫలితముగ డి. బో. వైస్-ప్రెసిడెంటుగారు వాటిని నెరవేర్చుటకుండు కొన్నికష్టములు వివరించుచూ యెట్టకేలకు డిస్ట్రిక్టుబోర్డు స్పెషల్ ఫండులోనుంచి, యెస్టిమేటుచేసి యీ మే నెలలో తప్పకవని ప్రారంభించి 1 వ రోడ్డు పనికొంతవరకైనను చేయించెదనని, వాగ్దానమిచ్చియుండిరి. ఆవాగ్దానము అహల్యా శాపవిమోచన నాడు పొందిన పునర్జన్మ సంప్రాప్తసంతోషమే నాకును గల్గి, ఆవాగ్దానము స్థిరప్రమాణముగ అందరికి తెలియుకొరకు దాతయు స్థిరదానమని గ్రహించుకొరకును జమీన్ రైతు సుబోధినాది పత్రికలలో ప్రకటించియుంటిని. మే నెల ఇప్పటికి 15 రోజులు గతించినను దానిప్రయత్నము యేమైననున్నదాయని సందేహముకలుగుచున్నది. గాన ప్రజలకుండు తీరనికష్టములను బోర్డువారి వాగ్దానమునువారు మనసుకు తెచ్చుకుని వెంటనే వరకవిపూడి రోడ్డుపని ప్రారంభించెదరనినమ్ముచున్నాను. మెలెక్షను సమయమాసన్నమగుచున్నది. తీరని ప్రజాకష్టములు గుర్తెరిగి దేశసేవచేయువారికే భవిష్యత్ యెన్నికలలో స్థానములుండును. స్వలాభపుద్యోగాభిమానులకు కడుపులో చల్ల గదలక మీటింగునాడు (మూడవ మీటింగు) రిజష్టరులో హాజరు వేర్వాలు బెట్టు మహాను భావులకును మాత్రము వక్కాణగుళికము చోటయిననూ, దొరకుట కల్లయని నమ్మవలయును.

ఇనకపాలెం బస్ గలభా.

నలమోతు వర్సారెడ్డిగారు జిల్లాబోర్డు మెంబరు పదవి వదిష్టించిశాక బస్సులమీద దూర్ శార్ శిక్షే, యీ ఇనకపాలెం చక్రవర్తిగారు ముందుగానే ప్రారంభించారు దైత్రయాత్ర.

ప్రయాణీకులతోనున్న ఆబస్సుపై 17 తేది ఆటంకపరచి జరిపిన ఆకధావిధానం చూచినవారికి వాకే సిగ్గుగా ఉంది చెప్పడానికి. జిల్లాబోర్డు మెంబరుగానిల్చి ప్రదర్శించబోయ్యే కీర్తిపాట కానికిది నాంది పద్యం కాబోలనిపించింది.

ఈయిరవయ్యో శతాబ్దంలో, రవియస్త మింపని యూబ్రిటిష్ సామ్రాజ్య పతాకం కింద యీలాంటి అపర్యవినయాలు మానుకోవడం ఉచితమని స్వాభిమానభిత్వర్యులకి సలహాయిస్తున్నా విన్నా వినకపోయినా.

—ప్రయాణీకుడు.

నాయుడుపేట పంచాయతీబోర్డు

నాయుడుపేట పంచాయతీబోర్డును లోకలుబోర్డు ఇన్స్పెక్టరుగారు రద్దుగావించుట అన్యాయమని హైకోర్టు గావింపబడిన దరఖాస్తు 20 తేదిన వెకేషను జడ్జీగారి యెదుట విచారణకు వచ్చి 2 వారములు వరకు వాయిదా వేయబడెను.

The Health Prouducts, Co.

వైద్య సలహా సంఘ సభ్యులు:—
డాక్టరు వి. నారాయణస్వామి, L. I. M
" రాధామోహన్ పట్నాయక్ L.I.M.
" వి. రామారావు, L. I. M.
" ఎ. వెంకటేశ్వరరావు, L. I. M
ది హెల్తు ప్రాడక్ట్సు కో., వేపేరి, మదరాసు.

శ్రేష్టమగు ఔషధములు లభించు సంస్థ
గనేరియాకు

చంద్రాంశు

ఏరకము సెగవ్యాధిసైన తప్పక గ్యారంటీగ కుదుర్చును, మూత్రము ధారళముగ వచ్చును. మంట పోటు శమించును. తెలుపు పోవుట, వాపు వుండు మున్నగునవి వారించును.
20 దినాలకు రు. 4—0—0

స్త్రీల ముట్టుకుట్టు, వంధ్యాత్వమునకు

వసంతతిలక

స్త్రీలకు గలుగు ముట్టుకుట్టునొప్పి, మైల అధికముగ గాని, తక్కువగాని అగుట, కుసుమరోగము, సంతానహీనత మొదలగువాని కుదుర్చును. వంధ్యలు తప్పక సంతానవతులగుదురు.
20 దినాలకు రు 2—0—0.

సమస్త విధ జ్వరములకు

సేతుసేతు

ఏవ్విధ జ్వరమయినసరే ఎంతకాలము నుండి బీర్ణించియున్నసరే మూడవ మోతాదు తో సరి. 4 ఔన్సులు రు 0—12—0.

చక్కని శారీరమునకు

స్వరవర్ధని

ఉపన్యాసకులకు, నటులకు, గ్రామఫోను పాటకులకు సినిమా నటులకు దీనిమించినది లేదు. గొంతు బొంగురుగల్గినను ఒకమాత్రతో తక్షణ ధ్వని రమ్యముగను, సాఫీగను మారును. దగ్గు, ఉష్ణాధిక్యత, అతీక్ష్ణ, మలబద్ధములకుగూడ వాడతగినది. పలువురు సినిమానటుల ప్రశంసల నందినది. సీసా రు 0—12—0.
(కేటలాగు ఉచితము)
(కపాలాపాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము)

నెల్లూరులో మాయేజంట్లు:— ... నన్స్ అండ్ సన్స్ ట్రంకురోడ్డు.

ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ (లిమిటెడ్)
మచిలీపట్టణము.
(స్థాపితము 1925.)

డాక్టరు వేమూరి దుర్గానాగేశ్వరరావు, బి. ఏ. యల్. యం. యస్. మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.
డాక్టరు ధన్వాడ రామచంద్రరావు, ఎం. ఏ. ఎం. డి. మెడికల్ రెఫరీ.

ఏజంట్లకు శాశ్వతమైనట్టియు, స్థిరమైనట్టియు సదుపాయములు, సౌకర్యములు.

1. ప్రావిడెంటు ఫండు
2. శాశ్వత రెన్యూయల్ కమిషన్
3. అకాలమరణము సంభవించినచో కుటుంబమునకు సహాయము

ఏజన్సీ వివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు.

యర్రమల్లి మంగయ్య, బి. ఏ., బి. యల్.,

బహిరంగ లేఖలు

వెంకటగిరి వారికి—

మహారాజశ్రీ శ్రీ శ్రీ రాజా వెలుగోటి వెంకట రాజగోపాల క్రిష్ణ యాచేంద్ర బహద్దరు వారు మహారాజ కుమారు బహద్దరువారి దివ్య సముఖమునకు:—

మల్లాం తాలూకా తూర్పు కనుపూరు గ్రామ కాపురస్తులు వ్రాసుకొన్న మనవి అర్జీ.

సదరు గ్రామములో యం 1 కి మాగాణిభూమికే ఆధారము లేకయుండినను రు. 20 రేటు చెల్లించవలెనని యిదివరకు ఋణములు పడి యిప్పటివరకు కొంతమంది రైతులు మాత్రం చెల్లించుచూయుండి యిప్పటికి యావన్మంది రయితులము గ్రామము యావత్తు దీనస్థితికి వచ్చియున్న ఋణబాధలకల్లనున్ను యీ రు 20 ల రేటు శిస్తు బాధలకల్లనున్ను సరియైన పంటలు లేనందున జీవనోపాయము సరిగా జరుగక బిడ్డలతోటి కష్టపడుచు యున్నాము. ఆ యా కుటుంబములకు మనవర్తి సెలవులు సరిగా జరుగక పస్తులు వుండవలెనని కష్టించుచు సదరు గ్రామములో కొందరు యీ గ్రామములోయుంటే క్షేమ లేము అని వుద్దేశ్యము కలిగి యెచ్చటనైన మంచి గవర్నమెంటు గ్రామాములు చూచి చేరవలెనని డోలాయమాన పడుచు సదరు వెంకటగిరి సంస్థానం వారితో మన కష్టనష్టములు మనవిచేసుకొని వారు యం 1 కి రు. 20 ల రేటు శిస్తును గురించి వారు యేమి సెలవు దయచేసేది మనము స్వయముగా ఖుద్దున మాట్లాడిన తరుపరి మనము యితర విషయములు ఆలోచించ వచ్చునని వారు మనకు న్యాయమైన రేటుతో తీర్మానించక సదరు గ్రామ రైతులమయింకా నిరీక్షింపు చేయగలరనే వుద్దేశ్యము కలిగియుండిన యెడల సదరు భూములను యిస్తీఫాలుయిచ్చి యితర ప్రదేశములకు వెళ్లవచ్చునని వుద్దేశ్యముతో 1936 సంవత్సరం యేప్రెల్ నెల తే 20 సదరు తూర్పు కనుపూరు గ్రామంలో కొంతమంది రైతులు అనగా (1) చింతు వెంకటసుబ్బయ్యశెట్టి, (2) యిరగరాజు ముత్తరు తమ్మకు పోలుగాడు, (3) పల్లం సుబ్బయ్య, (4) కుంచు వీరాస్వామి, (5) సింహాద్రి రామలింగంశెట్టి, (6) చింతు సుబ్బయ్యశెట్టి (7) కాల్తిరెడ్డి గురవయ్య, (8) ఆలపాక పోలయ్య, (9) రావల కాళహస్త్రి, (10) రావలయాద్ర పోలయ్య, (11) వడవల నరిశమ్మ, (12) రావల లక్షుమ్మ, (13) ఆలపాక వెంకటేసు, (14) రావల వెంకట కొండుకు చెన్నయ్య, (15) మట్టిగుంట వెంకటసుబ్బయ్య గారలు యావన్మంది వెంకటగిరికి వెళ్లి సంస్థానం హుజూరమున తే 20-21 సదరు మహారాజాగారికి మనవి అర్జీ యిచ్చుకొని మహారాజాగారి కొమారులు శ్రీ కుమార రాజాగారితో యావత్తు కష్టనష్టములు చెప్పుకొనుటకై తే 23 ది వరకు కాచియుండగా రాత్రి మద్రాసుకు వెళ్లినట్లు తే 23 ది వుదయం సదరు సంస్థానం డఫేదారిద్వారా తెలిసినది. కొంతమంది రైతులు తెచ్చుకున్న బత్యము డబ్బు చాలక కష్టపడుచు సాయంత్రం 4 ఘంటలకు మహారాజాగారి కొమారులు రాజా వెలుగోటి వెం॥ కు॥ క్రిష్ణయాచేంద్రబహద్దూర్ వారు సవారీ బోవడమునకు రాగా అప్పుడు యావన్మంది రైతులు అడ్డగించుకొని యావత్తు నష్టకష్టములు వారితో మనవిచేసుకొని మనవి అర్జీలు యిచ్చినకడకు అర్జీని పుచ్చుకొని 8 రోజులుగా మీకు యిచ్చుట వుండదమెందుకు మీరు వెళ్లండి నేను సాయంత్రం దివాంజీగారితో మీ విషయములు యావత్తు మాట్లాడి తీర్మానం చేయిస్తానుఅని చెప్పినారట. తరుపరి సదరు రైతులు యావన్మంది రెండు ఘంటకు శ్రీ మహారాజాగారి దివాంజీ ఆఫీసుకువెళ్లి సదరు దివాంజీగారిని దర్శించి యావత్తు కష్టములు చెప్పుకొని మనవిఅర్జీ యియ్యగా పుచ్చుకున్నారు. తిర్నాటి తే 24 ది వుదయం శ్రీ కుమారరాజా గారి సముఖములో మాయొక్క కష్టనష్టములు చెప్పుకొనలేదని అతృప్తితో సదరు రైతులు యావన్మంది కనుపూరు చేరినారు.

1927 సంవత్సరం నవంబరు మొదటితేదీన కొట్టిన గాలివానవల్ల సదరు తూర్పు కనుపూరు గ్రామములో సౌనలు దొర్వులు కొంతమాగాణి పూడిపోయినందున సదరు యం 1 కి రు 20 ల రేటుగల మాగాణిభూములు పూడిపోయినందువలన పైరు పెట్టుటకు వీలులేక మెట్టపైరులు అనగా వవుకచెట్లు పెట్టియున్నాము. యిప్పటి పరిస్థితులలో రెండు సంవత్సరములుగా వర్షములులేనందున దొర్వులు సౌనలు త్రవ్వి యెత్తుకున్నవారికి మాత్రం ప్రథమ కారులో అర్ధపంట ఫలిస్తున్నది. రెండవ కారు పైరు 1344-45 ఫసలీలలో పెట్టినారు. దొర్వులు సౌనలు యెంతత్రవ్విన నీరుచాలక సుక్తిపోయినది. సదరు శ్రీ రాజాగారికి యీ రెండు ఫసలీలకు సుక్తి అర్జీలు పెట్టుకొని యున్నారుగాని శిస్తు ముజరా యిప్పించేవుత్తర్వు యింతవరకు దయచేయలేదు. భూమండలం చిత్తానుసారము యెట్లాయున్నదో. మల్లాం తాలూకాకు యిప్పుడు వచ్చియుండు శ్రీ తహశీల్దారువారు మార్చినెల కిస్తి చెల్లించమనివచ్చి మా గ్రామములోయుండు రైతులను వారిగృహములను వారిస్థితిగతులు యావత్తు చూచిపోయియున్నారు. అప్పట్లో సుక్తిఅయిపోయిన్ను భూములు యావత్తు తనిఖీ చేయమని ప్రార్థించగా సుక్తిఅర్జీలు వచ్చినవెంటనే పైవారు వుత్తర్వు తీసుకొనివచ్చి తనిఖీచేయవలసినదేగాని యీలోపల తనిఖీచేయుటకు వీలులేదని చెప్పినారు. సదరు తూర్పు కనుపూరు గ్రామం దొర్వులు సౌనలు సరిగా మరమ్మతులులేక సదరు సంస్థానంవారు సదరు మరమ్మతులు చేయించనందున యింత దీనస్థితికివచ్చినది అట్లు యీ రు 20 ల రేటు శిస్తులు యిచ్చుటకు లేవు. కాన ఎస్టేటువారు యీ హెచ్చు శిస్తులను తొలగించి, జలాశయములు సరియైన రిపేర్లు చేయించవలసినది.

పై విషయములుగల అర్జీ 4—5—36 తేదీన పోస్టుద్వారా పంపుకొని యున్నాము.

సింహాద్రి రామలింగంశెట్టి.

నిడుగుంటపాళెంలో

అన్నదాన సమాజం.

నిడుగుంట పాళెంలో కొందరు పరోపకార పారీణుల సాయంతో అన్నదాన సమాజం స్థాపించారు. గత శివరాత్రి మొదలు ప్రతి అమావాస్యకు అన్నదానం జరుగుచున్నది. యస్. నరిసింగ్ ధాస్, రాపూరు శేషశాయుడు గారలు యీ కార్యం నిర్వహిస్తున్నారు. కాశి మొదలు రామేశ్వరం వరకు సత్రాలు, చలివేంద్రలు పెట్టి దానధర్మపరాయణులైన హైందవుల సంతతివారు యీ సత్కార్యానికి సాయపడడం అవసరం.

—పౌరుడు.

లక్నోలో జరిగిన యిండియన్ నేషనల్ కాంగ్రేసు ఫిలిం వచ్చుచున్నది తేదికై ఎదురుచూడుడు.

తిరిగి ప్రదర్శింపబడుచున్నది.

తరువాత ఫిలిం:— లంకాదహనము. కలియుగ ఆంజనేయ బిరుదాంకితులగు —నటేశం, కె. రఘురామయ్య, బాదరు నాయుడు, డి. కోటిరత్నం

అద్భుతమైన రెండవ వారం

22-5-36 శుక్రవారం మొదలు

శిశుపాలునివధ — వికర్ణుని పాత్రపోషణ — భరతనాట్యము — ప్రఖ్యాతి వహించిన సన్నాయిమేళము — ఇందుచూచి ఆనందించవలసినదేగాని వ్రాయనలవికాదు.

6—45 దినమునకు రెండాటలు. 9—45

ది న్యూటాకీ పిక్చర్ పాలస్, నెల్లూరు.

లక్ష్మీ ఫిలిమ్సువారి తెలుగులో గొప్ప మాట్లాడేఫిలిం

ద్రౌపది మానసంరక్షణం

బళ్ళారి రాఘవాచార్యులు - మాధవపెద్ది వెంకట్రామయ్య - వైతా గోపాలం - పారుపల్లి సుబ్బారావు - బందా కనకలింగేశ్వరరావు - పి.వి. సుబ్బారావు - టి. సుబ్రమణ్యం మిస్ సురకమల - లీలాబాయి - పద్మావతిదేవి మొదలగు అద్భుత నటకులు ఇందు పాల్గొనినారు.

యస్. అహమ్మద్ ఖాన్, ప్రొప్రయిటర్.

Zamin Ryot Press, GandhiChouk Nellore.